SPÓŁDZIELCA

ORGAN DLA SPÓŁDZIELNI W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Prenumerata kwartalna zł 7.50 plus opłata za dostawę wzgl. za przesyłkę pocztową. Ukazuje się 10 i 25 każdego miesiąca. W wypadku wyższej siły czy innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania.

Warunki ogłoszeń: wiersz 1 mm wysoki i 21 mm szeroki 60 gr. Pismo podstawowe Nonpareille, szpalta tekstowa, 1 mm wys. i 80 szerok. zł 8.80. Zniżone ceny ogłoszeń według Cennika Nr. 1. Adres: Wydaw. Rolnicze, Krakau, Glatzer Str. 48.

Telefon Nr. 116-79 i 116-80. Redakcja: 132-84 i 132-85.

Nr 3 | 10 lutego 1943 r. | Rok III

Orzecznictwo

Wobec obowiązywania w dalszym ciągu zasadniczych ustaw z dziedziny materialnego prawa prywatnego, proceduralnego oraz dawnej ustawy o spółdzielniach, jako też wobec braku z okresu wojennego istotniejszych orzeczeń jurysdykcji kasacyjnej w zakresie organizacji i działalności spółdzielni — żywym dotychczas źródłem rozstrzygnięć, jest orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz Sądów Apelacyjnych z przed września 1939 roku.

Mimo zmienionych zadań, jakie spółdzielnie mają do spełnienia w ramach gospodarki wojennej i wyżywienia ludności, formy prawno organizacyjne spółdzielni pozostały niezmienione. Dlatego też poszczególne placówki spółdzielcze w razie potrzeby zawsze mogą z pożytkiem korzystać z bogactwa dawnych tez sądowych. Co więcej, znajomość tych tez może w wielu wypadkach zapobiec błędnej praktyce.

Z powyższych względów, podajemy poniżej opracowane uzasadnienia wyroków sądowych w sprawach dotyczących spółdzielni.

Zgaśnięcie praw członka zarządu

Rozwiązanie stosunku pracy na stanowisku członka zarządu spółdzielni pociąga za sobą utratę praw do reprezentowania spółdzielni bez potrzeby szczególnego odwołania z zarządu lub wykreślenia w rejestrze (Orz. S. N. z 10 maja 1935, C. III. 631/34).

Ogłoszenie upadłości spółdzielni

Upadłość spółdzielni nie może być ogłoszona, dopóki nie zostanie zwołane walne Zgromadzenie spółdzielni celem powzięcia uchwał przewidzianych w art. 86 ustawy (Orz. S. N. z 28 grudnia 1934 C. II 2291/34).

Zupełne ubóstwo spółdzielni

W myśl art. 14 ustawy o spółdzielniach, członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami, jednak oprócz tego ponoszą odpowiedzialność dodatkową, o ile ją ustanowi statut: odpowiedzialność ta może być nieograniczona lub ograniczona. Sposób pokrywania strat przewiduje art. 58 ustawy, w szczególności dopłaty na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia, w granicy przyjętej odpowiedzialności dodatkowej. Skoro powód jest spółdzielnią z nieograniczoną odpowiedzialnością, nie może powoływać się na zupełne ubóstwo, jeżeli ma prawną możność uzyskania odpowiednich funduszów od członków spółdzielni. Zupełne ubóstwo należałoby chyba przyjąć dopiero po wykazaniu, że od członków nic uzyskać nie można. Twierdzenie, że spółdzielnia nie posiada pieniędzy na prowadzenie procesów z członkami, jest niesłuszne, gdyż spółdzielnia nie wykazała, by dopłat zażądano i by żaden z członków nie chciał płacić dobrowolnie. (Orz. S. N. z 13 maja 1935. C. III. 911/34).

Utrata członkostwa spółdzielni

Nabycie członkostwa niezależne jest od wpisania do rejestru członków. Utratę członkostwa uzasadnić może tylko wypowiedzenie złożone na piśmie i tylko wykluczenie, które zostało na piśmie podane do wiadomości.

Wadliwe wystawienie pokwitowania przez spółdzielnię

Zapłata długu przypadającego spółdzielni, dokonana do rąk kasjera w obecności przełożonego zarządu, pociąga za sobą zgaśnięcie zobowiązania wobec spółdzielni, chociażby na wystawionym przez kasjera pokwitowaniu brak było wymaganego podpisu drugiego członka zarządu spółdzielni. (Orz. S. N. z 27 grudnia 1934. C. II. 1830/34).

Odpowiedzialność członków zarządu i rady nadzorczej

Sąd najwyższy podziela pogląd prawny zaskarżonego wyroku, że udzielenie pożyczki w kwocie 5 330 złotych członkowi spółdzielni na pokrycie braków kasowych, wynikających z zaniedbania jego obowiązków zawodowych, nastąpiło z naruszeniem przepisów statutu spółdzielni i było sprzeczne z jego celami. Do przestrzegania jednak przepisów statutu obowiązani byli powołani jako członkowie zarządu i rady nadzorczej powodowej spółdzielni (art. 35. ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy o spółdz.) skoro zaś sprzeczną z tymi postanowieniami uchwałę powzięli i wykonali, lub choćby tylko nie poczynili kroków w celu jej udaremnienia, to odpowiadają według art. 44 ust. 1 powołanej ustawy osobiście i solidarnie za powstałą stąd dla spółdzielni szkodę. Od tej odpowiedzialności mogła ich tylko zwolnić uchwała walnego zgromadzenia członków (art. 45 ust. 4 cyt. ust.) pozwani jednak nie twierdzili, aby taką uchwałę walne zgromadzenie powzięło. Omawianie sprawy udzielonej pożyczki na walnym zgromadzeniu odbytym w dniu 29 sierpnia 1927, a także zatwierdzenie przedłożonego temu zgromadzeniu bilansu przy ogólnym skwitowaniu z czynności, nie jest jeszcze samo przez się zwolnieniem zarządu oraz rady nadzorczej od odpowiedzialności za szkodę, wywołaną przez sprzeczne z postanowieniami statutu działanie, która to szkoda ujawniła się dopiero w roku 1929. (Orz. S. N. z 7 lutego 1936. — C. II. 2465/35).

Istota deklaracji

Istotnymi częściami deklaracji przyjęcia są oświadczenia przystąpienia i przyjęcia, podanie ilości udziałów, odpowiedzialności i czasu, od którego przystępujący staje się członkiem. Z art. 111 ustawy o spółdzielniach wynika, że Zarząd nie powinien przyjmować deklaracji nie odpowiadających warunkom z art. 17. Nie ma atoli postanowienia, że brak w deklaracji innych wymienionych w art. 17 lecz nieistotnych danych, jak np. brak podania miejsca zamieszkania lub daty podpisania deklaracji — unieważnia deklarację i przyjęcie członka spółdzielni i to nawet w tym wypadku, gdy te dane nie usuwają wątpliwości i gdy członek spółdzielni w rzeczywistości korzystał z praw członka. (Orz. S. N. z 2 marca 1936 C. III. 700/35).

Wykonywanie funkcji dyrektora przez członka zarządu

Fakt wykonywania przez członka zarządu spółdzielni funkcji jej dyrektora za wynagrodzeniem, należy uważać za dowód zawarcia przez spółdzielnię z tym członkiem zarządu umowy o pracę. (Orz. S. N. z 20 listopada 1935 C. I. 1242/35).

Wymogi deklaracji dalszych udziałów w spółdzielni

Sąd Apelacyjny jest zdania, że przy deklaracji dalszych udziałów, warunki art. 17 ust. 1, ustawy o spółdzielniach nie potrzebują być dopełnione, że w szczególności słowo „to“ w ust. 2 odnosi się do słów „przy deklarowaniu“, że ze stanowiska przeciwnego zbędne byłyby w ust. 2 słowa „podając ilość zadeklarowanych udziałów“, skoro podanie ilości przewiduje już ust. 1, że za interpretacją przyjętą w zaskarżonym wyroku przemawia również cel ustawy, mianowicie zaznajomienie członka z zakresem jego odpowiedzialności, które konieczne jest przy podpisaniu pierwszej deklaracji, natomiast zbędne przy podpisywaniu deklaracji dalszych, skoro ewentualne podwyższenie odpowiedzialności nie dzieje się potajemnie. Słusznie zaskarża powódka to zapatrywanie jako niezgodne z ustawą. Można pominąć wywody powódki, mające na celu wykazać, że słowo „to“ odnosi się do słów „przy deklarowaniu dalszych udziałów“. Istotne znaczenie ma bowiem przede wszystkim użycie w ust. 2 słowa „deklarowanie“. Nie jest to bowiem słowo języka potocznego, lecz określenie prawnicze, mające swą szczególną treść, określoną w ust. 1. art. 17. Do deklaracji należą więc wszystkie istotne szczegóły, wymienione w tym przepisie, które nie stają się zbędnymi przez to, że członek deklarujący dalsze udziały należy już do spółdzielni. Jeżeli ust. 2 mówi o konieczności podania ilości nowych udziałów, to nie stanowi bynajmniej czegoś zbędnego, co przemawiać mogłoby przeciwko koncepcji bronionej przez powódkę. Słusznie bowiem podkreśla skarga kasacyjna, że w grę wchodzi wpisanie w nowej deklaracji łącznej ilości wszystkich udziałów, posiadanych przez członka wpisującego dalszą deklarację i że ustawa wykluczyć chciała możliwość wypełnienia dalszej deklaracji w podobny właśnie sposób. O ile zaś chodzi o cel ustawy, to pisemna szczegółowa deklaracja nie służy tyle uświadomieniu członków, ile ochronie wierzycieli spółdzielni. Treść jej uzasadnić ma rękojmię, że deklaracja a tym samym odpowiedzialność członków nie będzie w przyszłości kwestionowana. Dlatego podpisanie szczegółowej deklaracji przy zadeklarowaniu dalszych udziałów jest tak samo doniosłe jak przy przystąpieniu do spółdzielni. (Orz. S. N. z 23 listopada 1936 — C. III. 18/36).

Sądowne dochodzenie wpisu w rejestrze

Członek spółdzielni ma prawo dochodzić sądownie, aby spółdzielnia uwidoczniła w rejestrze członków dokonane przezeń wypowiedzenie części jego udziałów, jeżeli spółdzialnia wpisu tego sama nie uczyniła. Według bowiem art. 30 ustawy o spółdzielniach zarząd spółdzielni winien prowadzić rejestr członków, do którego wciągać należy dane, zawarte w oświadczeniu członka (art. 17 ust. 1) jako też zmiany w tych danych zaś według ust. 2 tego artykułu wpisać między innymi należy niezwłocznie datę wypowiedzenia udziału przez członka. Wynika z tego, że wpisanie wypowiedzenia udziałów, było obowiązkiem zarządu spółdzielni, od którego to obowiązku zarząd nie był zwolniony przez to, że powód po wystosowaniu pisma z prawidłowym wypowiedzeniem udziałów, nie sprawdził czy zarząd spółdzielni zanotował wypowiedzenie to w rejestrze członków. Powód według art. 31 cyt. ustawy miał prawo zażądać, aby zarząd wypowiedzenie udziału wpisał zgodnie z prawdą do rejestru wobec czego też słusznie mu to prawo w zaskarżonym wyroku przyznano. — (Orz. S. N. z 31 maja 1937. — C. II. 138/37).

Warunki rozwiązania spółdzielni

Rozwiązanie spółdzielni z art. 65 ustawy o spółdzielniach, nie zależy od samego tylko faktu, że w działalności jej zaszły poważniejsze uchybienia przeciw prawu lub statutowi, lecz także od faktu, że spółdzielnia nie usunęła tych uchybień w terminie wskazanym przez organ rewizyjny. — (Orz. S. N. z 22 lipca 1937. C. II. 777/37).

Dochodzenie od członków dopłat w drodze procesu

Sąd Najwyższy nie podziela poglądu prawnego, że dla dochodzenia dopłat nałożonych na członków spółdzielni uchwałą walnego zgromadzenia droga procesu nie jest dopuszczalna w przypadku, gdy do majątku spółdzielni otwarto następnie konkurs. — Według art. 58 ust. 2 i 3 ustawy o spółdzielniach walne zgromadzenie może bezwzględną większością głosów nałożyć na członków spółdzielni obowiązek uiszczenia dopłat na pokrycie strat bilansowych, jednak w granicach przyjętej odpowiedzialności dodatkowej i tylko w stosunku do ilości zadeklarowanych udziałów. Uchwała walnego zgromadzenia, ustanawiająca obowiązek uiszczania dopłat, o ile urosła w moc prawa (art. 50 cyt. ustawy) wiąże wszystkich członków i podlega wykonaniu przez zarząd spółdzielni, a w razie późniejszego ogłoszenia upadłości, przez zarządcę masy upadłościowej, ustawa bowiem nie zawiera wcale postanowienia, które by skuteczność takiej uchwały walnego zgromadzenia zawieszało w przypadku upadłości spółdzielni. Nie wypływa to wcale z przepisu art. 93 ustawy o spółdzielniach, który w ustępie 2 nakazuje zarządcy masy upadłościowej sporządzenie obrachunku dopłat, które członkowie z takimi samymi ograniczeniami, jakie przewiduje art. 58 ust. 3 cyt. ustawy, wnieść mają na pokrycie niedoboru, zaś w ustępie 3 postanawia, że w tym obrachunku dopłat uwzględnione być mają wpłacone już na zasadzie art. 58 ust. 2 o spółdzielniach dopłaty członków. — Z porównania przepisów art. 58 ust. 2 oraz 93 ustępy 2 i 3 ustawy o spółdzielniach wynika raczej, że obowiązek wpłacenia dopłat nałożonych na członków uchwałą walnego zgromadzenia w celu pokrycia strat bilansowych, jest niezależny od sporządzenia i uprawomocnienia się rachunku dopłat, wykonanego przez zarządcę upadłości na zasadzie art. 93 ust. 2 i 3 dla uzyskania pokrycia niedoboru i w związku z tym, nie podlega zastrzeżeniom zawartym w art. 95 i następnych ustawy o spółdzielniach, odnoszących się do obrachunku zarządcy upadłości. Dopłaty uchwalone przez walne zgromadzenie stanowią wierzytelności spółdzielni w stosunku do jej członków i w razie upadłości stają się wierzytelnościami masy konkursowej, mogą zatem być przez zarządcę tej masy w drodze zwykłego sporu ściągane. (Orz. S. N. z 16 grudnia 1937 C. II. 1456/37 — Sąd Apel. Kraków II. CZ. 337/37 — Sąd Okręg. Rzeszów I. C. 584/36).

Zastępstwo członka zarządu spółdzielni

Według art. 35 ust. 2 — ustawy o spółdzielniach oświadczenia woli w imieniu spółdzielni, o ile zarząd nie jest jednoosobowy składają co najmniej dwaj członkowie zarządu, o ile statut nie stanowi inaczej, zaś według art. 43 ust. 1 ustawy rada nadzorcza może powierzyć swemu członkowi czasowo zastępowanie członka zarządu. Przepis natomiast art. 37 ustawy o spółdzielniach postanawia, że za spółdzielnię podpisuje zarząd w ten sposób, że do firmy podpisujący dołączają swe podpisy. — O ile chodzi

o pisemne objawienie woli, zawiera statut pozwanej spółdzielni postanowienie, że pod firmą spółdzielni podpisuje kolektywnie dwóch członków zarządu, w przypadkach zaś wyjątkowych jeden członek zarządu i czasowo jeden upoważniony członek rady nadzorczej. Przewidziany w art. 43 ustawy o spółdzielniach oraz w statucie spółdzielni czasowy zastępca mógł być przez radę nadzorczą ustanowiony tylko w przypadku konkretnej potrzeby np. w razie wyjazdu na dłuższy okres czasu lub choroby członka zarządu, natomiast ustanowienie takiego zastępcy już z góry na wypadek ewentualnej potrzeby było niedopuszczalne. Czasowy zastępca ustanowiony przez radę nadzorczą, jest członkiem zarządu, ustanowienie jego jak i ustąpienie winno być zgłoszone do rejestru spółdzielni — (Orz. S. N. z 18 listopada 1937. C. II: 1251/37).

Pozew przeciw spółdzielni wykreślonej z rejestru

Według art. 75 ust. — 4 ustawy o spółdzielniach, spółdzielnia może ulec wykreśleniu z rejestru na wniosek przewodniczącego Rady Spółdzielczej bez potrzeby rozwiązania i przeprowadzenia likwidacji, jeżeli nie rozpoczęła prowadzenia wspólnego przedsiębiorstwa, bądź od lat pięciu zaprzestała je prowadzić, a nie posiada majątku. — Wynika z tego, że przewodniczący Rady Spółdzielczej uprawniony jest do postawienia wniosku o wykreślenie z rejestru bez przeprowadzania likwidacji spółdzielni, która prowadziła wspólne przedsiębiorstwo, tylko wtedy, jeżeli spółdzielnia taka nie posiada majątku. Natomiast jeżeli spółdzielnia taka posiada majątek, wykreślenie jej mogło nastąpić tylko po przeprowadzeniu likwidacji (art. 75, 77, 83 ust. o spółdz.). — Jeżeli zatem pozwana spółdzielnia prowadziła interesy i pozostawiła majątek, wykreślenie jej z rejestru nastąpiłoby przedwcześnie. Wykreślenie takie mogło łatwo się zdarzyć, ponieważ sąd rejestrowy nie ma obowiązku badać prawdziwości zgłoszeń. W takim jednak przypadku prawnicza osobowość spółdzielni nie gaśnie, firma jej ulega przywróceniu, a prawnymi zastępcami są ostatni członkowie zarządu lub ustanowieni likwidatorzy, lub też w ich braku, likwidatorzy przez Sąd ustanowić się mający. Przedwcześnie zatem uznał Sąd Okręgowy brak osobowości prawnej po stronie pozwanej spółdzielni, skoro nie sprawdził twierdzeń zmierzających do wykazania, że wykreślona spółdzielnia prowadziła interesy i posiada majątek. — Gdyby jednak pozwana spółdzielnia nie posiadała żadnego majątku, to również odrzucenie pozwu przed wydaniem zarządzenia z art. 68 § 1 kpc. i upływem kresu do jego wykonania, było przedwczesne. Ze stanu sprawy wynika bowiem, że wykreślona spółdzielnia pozostawiła długi. Wobec tego dla ochrony praw strony powodowej zachodziła potrzeba ustanowienia na wniosek tej strony kuratora dla zastępowania w sporze strony pozwanej nie posiadającej osobowości prawnej, analogicznie do przepisu § 276 austr. uc. lub według art. 68 kpc. o postawienie zaś takiego wniosku w celu usunięcia braku zastępstwa, stronę powodową należało wezwać z urzędu (art. 66 § 1 kpc.). — Wierzyciel bowiem nie może być pozbawiony prawa dochodzenia w sporze i ustalenia wyrokiem swych roszczeń tylko dlatego, że przeciwnik jego utracił zdolność procesową, może bowiem łatwo ujawnić się majątek tego przeciwnika, na którym wierzyciel na podstawie uzyskanego wyroku mógłby poszukiwać zaspokojenia. — (Orz. S. N. z 17 stycznia 1938. C. II. 1882/37).

Zmiany niemieckiej ustawy spółdzielczej

Zainteresowanie rozwojem ustawodawstwa spółdzielczego w Niemczech znaleźć może uzasadnienie w fakcie, że obowiązująca na terenie Generalnego Gubernatorstwa polska ustawa o spółdzielniach z dnia 29 października 1920 r. w znacznej mierze oparła się na sformułowaniach niemieckiej ustawy o spółdzielniach zarobkowo-gospodarczych z dnia 20 maja 1898 r. Za wzorem ustawy niemieckiej (również austriackiej) ustawa polska, powtarzając niemal dosłownie definicję spółdzielni, wymaga, aby spółdzielnia była zrzeszeniem osób a nie kapitałów i wkładów rzeczowych i aby skład osobowy tego zrzeszenia oraz kapitały udziałowe mogły być zmienne. Poza zmiennością składu osobowego i kapitału udziałowego najistotniejszą cechą spółdzielni odróżniającą ją od innych stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych jest jej cel polegający na podniesieniu zarobku lub gospodarstwa członków przez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa. Wykluczenie zysku w spółdzielni jest postulatem społeczno-ekonomicznym, realizację zaś tego postulatu w działalności praktycznej zapewnia norma organizacyjna wymagająca prowadzenia wspólnego przedsiębiorstwa.

Odpowiedzialność na zewnątrz

Prostą konsekwencją normy o prowadzeniu wspólnego przedsiębiorstwa jest zespół norm regulujący w każdej ustawie spółdzielczej sytuację tego przedsiębiorstwa w stosunkach gospodarczych na zewnątrz z osobami trzecimi, a więc kontrahentami spółdzielni, jej dłużnikami i wierzycielami. Ustawa niemiecka od początku konsekwentnie dawała wyraz intencji, aby wszelkie stosunki na zewnątrz poczynały i kończyły się na wspólnym przedsiębiorstwie spółdzielni. W związku z tym stosunek poszczególnych członków do spółdzielni nie może być przedmiotem odpowiedzialności wobec wierzycieli spółdzielni i członkowie odpowiadają zadeklarowanymi udziałami i sumami odpowiedzialności dodatkowej tylko spółdzielni jako takiej. Polska ustawa spółdzielcza sformułowaniem artykułu 14 pozostawiła kwestię otwartą, wobec kogo członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni. Dopiero w ramach zmian wprowadzonych ustawą z dnia 13 marca 1934 r. dodano do artykułu 21 trzeci ustęp o następującym brzmieniu: „Wierzytelności spółdzielni do członka z tytułu wpłat na udział lub z tytułu uchwalonych dopłat nie podlegają zajęciu na rzecz wierzycieli spółdzielni". W ten sposób, wprawdzie połowicznie i tylko z punktu widzenia proceduralnego (patrz art. 537 KPC), przyznano, że członkowie odpowiadają tylko spółdzielni, a wierzyciele pokrycia swoich wierzytelności wobec spółdzielni nie mogą dochodzić u poszczególnych członków na podstawie tytułów, jakie do tych członków ma spółdzielnia.

Realizacja odpowiedzialności członków, zwłaszcza zaś odpowiedzialności dodatkowej następuje w praktyce w stadium likwidacji spółdzielni niewypłacalnej, a więc w stanie jej upadłości. W przepisach dotyczących upadłości spółdzielni polska ustawa o spółdzielniach nie pozostawia wątpliwości, co do tego, że tylko zarządca masy konkursowej może w imieniu masy ściągnąć uchwalone dopłaty od członków w ramach odpowiedzialności każdego z nich (art. 93 i 103 ustawy), potwierdzając przez to zasadę, że członkowie z treści swojej deklaracji członkowskiej odpowiadają wyłącznie wobec spółdzielni, spółdzielnia zaś, względnie po jej rozwiązaniu, likwidatorzy lub zarządca masy upadłościowej odpowiadają wobec wierzycieli. Powyższa zasada pośredniej odpowiedzialności członków spółdzielni za zaciągnięte przez nią zobowiązania jest równie zasadniczą cechą odróżniającą w strukturze prawnej spółdzielni jak zmienność składu osobowego i kapitału udziałowego.

Cesja roszczeń do członków

W dzienniku ustaw Rzeszy z dnia 23 grudnia 1942 r. (Reichsgesetzblatt Teil I Nr. 130) ogłoszone zostało rozporządzenie o sposobach uproszczenia postępowania

w zakresie spółdzielczości. Artykuł IV tego rozporządzenia wprowadza dwa nowe paragrafy do niemieckiej ustawy spółdzielczej, które stwarzają podstawę prawną dla dokonywania cesji roszczeń, jakie spółdzielnia ma do członków z tytułu niewpłaconych udziałów lub dopłat, na rzecz wierzycieli spółdzielni. Postępowanie tego rodzaju jest wyjątkiem od zasady pośredniej odpowiedzialności członków. Należy przyjąć, że zostało ono wprowadzone przejściowo w interesie szybkiego przeprowadzania likwidacji i postępowania upadłościowego załamanych placówek. Wyżej wspomniane cesje zostały jednak obwarowane szeregiem warunków i ograniczeń, mających na celu zapobieżenie niezgodnego ze zasadami słuszności wykorzystywania sytuacji zobowiązanych członków. Jeżeli więc likwidatorzy spółdzielni chcą dokonać cesji roszczenia do członka na rzecz wierzyciela spółdzielni, muszą zyskać na to uprzednie zezwolenie właściwego związku rewizyjnego. Gdy zaś chodzi o spółdzielnię w stanie upadłości, na miejsce związku rewizyjnego wchodzi sąd zatwierdzający rachunek dopłat. Sąd konkursowy jednak może wydać zezwolenie na cesję tylko po wysłuchaniu opinii związku rewizyjnego, do którego upadła spółdzielnia należała. Poza tym tak związek rewizyjny jak i sąd konkursowy mogą wyrazić zgodę na cesję tylko wtedy, gdy roszczenie ma być przelane na spółdzielczą centralę finansową lub też na instytucję pozostającą pod stałym nadzorem jednego ze związków rewizyjnych oraz wtedy, gdy cesji nie stoją na przeszkodzie słuszne i uzasadnione żądania członków rozwiązanej spółdzielni. Zgodnie z omawianą nowelą niemieckiej ustawy spółdzielczej cesje roszczeń spółdzielni do członków mogą być dokonywane również na spółdzielcze instytucje inkasowe i powiernicze (w naszych stosunkach taką instytucję stanowi np. Międzyzwiązkowa Spółdzielnia Powiernicza z siedzibą w Warszawie zajmująca się sprawami likwidacji spółdzielni), które i przedtem już pośredniczyły w sprawach likwidacyjnych.

Z szeregu istotnych ograniczeń i warunków, pod którymi można wierzycieli spółdzielni znajdującej się w stanie likwidacji kierować celem zaspokojenia bezpośrednio do członków spółdzielni, którzy winni są udziały lub dopłaty, wynika, że wyjątek od zasady wyłącznej odpowiedzialności spółdzielni jako takiej obwarowano w dostatecznym stopniu, aby w praktyce nie zachodziły żadne nadużycia słusznych praw członków i aby cesja była dopuszczalna tylko na instytucję spółdzielczą, gwarantującą należyte zrozumienie sytuacji członków-dłużników.

Przymus należenia do związku rewizyjnego

We wszystkich nowszych ustawodawstwach spółdzielczych krajów zachodnio-europejskich istnieje przymus rewizji zewnętrznej dokonywanej w każdej spółdzielni w okresach rocznych lub dwuletnich przez związki rewizyjne lub uprawnionych rewizorów. Polska ustawa spółdzielcza przewiduje również co najmniej jedną rewizję w okresie rocznym dokonywaną przez związek rewizyjny, do którego spółdzielnia należy; jeżeli zaś spółdzielnia nie należy do żadnego związku rewizyjnego, rewizję wykonywa Przewodniczący Państwowej Rady Spółdzielczej za pomocą upoważnionych rewizorów. Odmiennie od ustawy polskiej, w niemieckiej ustawie spółdzielczej ustanowiony jest przymus należenia do związku rewizyjnego. Dotychczasowe przepisy niemieckie postanawiają, że spółdzielnia, która wystąpi ze związku a w terminie wyznaczonym przez sąd nie przyjmie członkostwa innego związku rewizyjnego, ulega rozwiązaniu. Ponieważ doświadczenie wykazało, że właśnie likwidacja w ten sposób rozwiązywanych spółdzielni napotykała zawsze na najrozmaitsze trudności, mankamenty i zwłoki, wprowadzono obecnie przepis, na mocy którego można spółdzielnię nawet wbrew jej woli przydzielić do związku rewizyjnego. Decyzja w tym względzie należy do sądu, który winien przy określeniu związku rewizyjnego dla danej spółdzielni wziąć pod uwagę typ i siedzibę spółdzielni.

Inna jeszcze zmiana wprowadzona nowelą dotyczy okresu rewizyjnego dla spółdzielni kredytowych. Dotychczas dla spółdzielni o rocznym obrocie do 350 000 marek obowiązywał dwuletni okres rewizyjny, dla spółdzielni zaś o obrocie większym, okres jednoroczny. Nowela grudniowa postanawia, że spółdzielcze centrale finansowe oraz spółdzielnie kredytowe, których obrót roczny wynosi 5 milionów marek i więcej, podlegają rewizji ustawowej co dwa lata. Jeżeli związek rewizyjny uważa za wskazane, może jednak przeprowadzać rewizję częściej.

Rejestr członków

Rejestr członków prowadzi według obowiązujących u nas przepisów spółdzielnia sama. W Niemczech rejestry członków prowadzą sądy rejestrowe. Rejestr członków znajdować się musiał nie tylko w sądzie właściwym dla głównego zakładu spółdzielni lecz także w sądzie właściwym dla siedziby oddziału tejże spółdzielni. Nowela ustawy spółdzielczej niemieckiej znosi odtąd obowiązek prowadzenia rejestru w sądzie oddziału.

Z omówionych zmian wynika jako naczelna tendencja uproszczenie czynności nadzorczych w dziedzinie spółdzielczości oraz przyspieszenie likwidacji załamanych lub niepotrzebnych. Naczelne organizacje spółdzielcze w Niemczech przyjęły zmiany z uznaniem, ponieważ regulują one zagadnienia aktualne.

Zysk a podatek przemysłowy

Paragraf 7 ustawy o podatku przemysłowym określa jako zasadniczą podstawę opodatkowania z y s k z przedsiębiorstwa (zysk z zakładów handlowych i przemysłowych), pozwalając poza tym za zgodą Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Finansów) przyjąć również inną podstawę opodatkowania — sumę wynagrodzeń, wypłacanych przez odnośne przedsiębiorstwo.

W artykule niniejszym zajmiemy się pierwszym ze sposobów określania podstawy opodatkowania, po pierwsze dlatego, że jest on z reguły stosowany przy wymierzaniu podatku przemysłowego w stosunku do spółdzielni, po drugie zaś — mogą zdarzyć się wypadki, kiedy spółdzielnia nie zawsze wiernie przestrzega obowiązujących w tej mierze przepisów, w danym wypadku przepisów ustawy o państwowym podatku dochodowym, które to przepisy są miarodajne dla ustalenia t. zw. zysku podatkowego, a więc zysku podlegającego opodatkowaniu, nie tylko dla wymiaru podatku dochodowego, ale również dla wymiaru podatku przemysłowego (§ 8 ust. 1, ustawy o podatku przemysłowym).

Przepisy odnośne zawierają art. 6, 8, 10, 13 i 21 ustawy o państwowym podatku dochodowym. Większość z nich, omówiliśmy w sposób wyczerpujący w poprzednich numerach „Spółdzielcy“ w artykułach zatytułowanych „Odliczenia i potrącenia przy podatku dochodowym“ oraz „Podatek dochodowy a obroty z niečzłonkami“. Obecnie zajmiemy się tym zagadnieniem z punktu widzenia praktycznego, biorąc za podstawę rachunek strat i zysków jednej ze spółdzielni za rok 1942, z odpowiednimi zmianami i uzupełnieniami, pozwalającymi uchwycić możliwie wszystkie ewentualności, związane z obliczaniem dochodu podatkowego spółdzielni.

Rachunek strat i zysków za rok 1942

Wydatki

1. Przeniesienie straty z roku poprzedn.		. . . .
2. Koszty osobowe:		
a) płace i uposażenia	173 600	
b) świadczenia socjalne	31 940	
c) nadzór komisaryczny	7 200	112 740
3. Koszty rzeczowe		49 100
4. Podatki		38 500
5. Odsetki wypłacone		24 000
6. Prowizje itp. wypłacone		8 650
7. Inne wydatki zwyczajne		66 470
8. Nadzwyczajne wydatki (Fund. Pop. Roln. 14 500)		17 500
9. Odpisy:		
a) na majątku stałym	18 300	
b) na innych aktywach	3 500	21 800
10. Przelewy:		
a) na zobow. przybliżone	—	
b) na równoważniki wart.	8 800	8 800
11.		
12. Czysty zysk:		
a) przeniesienie zysku z poprzedn. roku	—	
b) zysk 1942	50 800	50 800
		498 360

Dochody

1. Przeniesienie zysku z roku poprzedniego		. . . .
2. Zysk brutto:		
a) na towarach od rolników	202 450	
c) na towarach dla rolników	228 260	
c) na wyrobach własnych	30 000	460 710
3. Dochody z przedsiębiorstw ubocznych		10 500
4. Dochody z udziałów		
5. Odsetki pobrane		5 650
6. Prowizje itp. pobrane		16 500
7. Inne dochody zwyczajne		3 200
8. Nadzwyczajne dochody (zysk ze sprzedaży nieruchomości)		1 800
9.		
10. Czysta strata:		
a) przeniesienie straty z poprzedniego roku	. . . .	
b) strata 1942 r.	. . . .	
		498 360

Za podlegający opodatkowaniu dochód spółdzielni, jako osoby prawnej prowadzącej prawidłowe księgi handlowe, uważa się zysk bilansowy, osiągnięty w odnośnym roku i wykazany w zatwierdzonym zamknięciu rachunkowym (art. 21), odliczając te pozycje, które w rozumieniu ustawy stanowią „koszty osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia tych przychodów“ (art. 6), wzgl., które zostały przez ustawę wyraźnie uznane za potrącalne z dochodu (art. 5 i 10), oraz doliczając pozycje wydatków wymienionych w art. 8.

Przyjrzyjmy się teraz poszczególnym pozycjom przytoczonego rachunku strat i zysków.

W wypadku niepokrycia straty względnie niedokonania podziału zysku na rok poprzedzający, w wypadku zatem przeniesienia straty wzgl. zysku z roku poprzedniego do rachunku strat i zysków za rok 1942, czego powyższy przykład nie uwzględnia — czysty zysk za rok 1942 nie uległby zmianie z uwagi na dwustronne księgowanie zysków i strat z lat poprzednich, zarówno po stronie dochodów jak i wydatków. Przeniesienie takie nie miałoby znaczenia również z punktu widzenia podatkowego wobec zasady, że chodzi o dochód zamknięty w roku 1942 oraz o koszty j e g o osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia. Odnośnie zysku z roku poprzedzającego zasada ta jest zrozumiała, gdyż zysk ten został już opodatkowany poprzednio. Odnośnie straty z roku poprzedzającego ustawa zawiera wyraźne stwierdzenie, że „ z przychodów nie mogą być potrącone ... wydatki na pokrycie strat za lata ubiegłe“ (art. 8, ust. 2).

Nie nasuwają żadnych wątpliwości co do ich potrącalności następne trzy pozycje wydatków, a więc:

koszty osobowe (poz. 2 a), b), c), takie jak: koszty nadzoru komisarycznego, wynagrodzenia władz spółdzielni (chociaż w tym względzie ustawa przewiduje pewne ograniczenia w art. 21, nakazując doliczenie do zysku bilansowego tych kwot pensyj i wszelkiego rodzaju wynagrodzeń zarządu, rad nadzorczych i komisji rewizyjnych, które przekraczają sumarycznie 10 % od kapitału udziałowego, a przy kapitale udziałowym do 500.000 zł. — 15% od kapitału udziałowego; przy kapitale udziałowym od 500.000 do 750.000 zł. dopuszczalne jest potrącenie z tego tytułu do kwoty 75.000 zł., zaś przy kapitale udziałowym do 40.000 zł. w każdym wypadku 6.000 zł.), wynagrodzenia pracowników umysłowych i fizycznych (łącznie z wynagrodzeniami dodatkowymi); jeżeli nie zostały one uwzględnione, (również w odniesieniu do władz spółdzielni), należy je od zysku bilansowego potrącić), wreszcie ustawowe świadczenia socjalne;

koszty rzeczowe (poz. 3) takie, jak koszty związane z utrzymaniem lokalu, a więc ewentualny czynsz, koszty opału, światła itp., koszty utrzymania taboru, koszty druków, porta itd.;

podatki (poz. 4);

prowizje itp. wypłacone (poz. 6);

inne wydatki zwyczajne (poz. 7), o ile one wiążą się z działalnością spółdzielni jako przedsiębiorstwa zarobkowego i wchodzą do „kosztów osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia przychodów“, jak np. składki z tytułu ubezpieczeń od ognia, kradzieży z włamaniem, rabunku, odpowiedzialności cywilnej itp., opłaty na rzecz Związku Rewizyjnego Spółdzielni w GG. itd.

Odsetki wypłacone (poz. 5), o ile są one należnością spółdzielni wobec osób trzecich z tytułu zaciągniętych zobowiązań, podlegają potrąceniu od ogólnego dochodu. Oprocentowanie funduszów własnych nie należy do wydatków potrącalnych. Spółdzielnia winna zatem odliczyć sumę odsetek od funduszów własnych (funduszu zasobowego, specjalnej rezerwy obrotowej) w naszym wypadku od owych 24.000 zł., zwiększając tym samym o odnośną sumę czysty zysk.

Wydatki nadzwyczajne (poz. 8) nie podlegają potrąceniu z zasady. Ponieważ jednak w naszym przypadku spółdzielnia wykazała w wydatkach nadzwyczajnych 14.500 zł. tytułem opłaty na Fundusz Popierania Spółdzielni Rolniczych, a opłata ta jest przymusowym świadczeniem na cele publiczne, potrącenie jej z ogólnego dochodu jest uzasadnione podobnie jak potrącenie podatków czy innych przymusowych świadczeń publiczno-prawnych. Pozostałe 3.000 zł., stanowiące dobrowolną ofiarę na cel dobroczynny (300 zł.), dopłatę do udziałów w innej spółdzielni w związku z koniecznością pokrycia strat tej ostatnej (1.200 zł.) oraz koszty naprawy samochodu zakupionego w roku 1942, który uległ wypadkowi, nie będąc ubezpieczony od uszkodzenia (1.500 zł.), — jako niezwiązane z działalnością spółdzielni jako przedsiębiorstwa zarobkowego (dwie pierwsze sumy) względnie będące wynikiem straty o charakterze majątkowym (kapitałowym) należy doliczyć do zysku bilansowego.

Odpisy na majątku stałym (poz. 9 a), względnie przelewy do równoważników wartości majątku stałego (funduszów amortyzacyjnych), jeżeli dokonywane są w ramach, przez obowiązujące przepisy wyznaczonych (p. nasz artykuł „Odliczenia i potrącenia przy dodatku dochodowym" nr. 23 „Spółdzielcy"), a zatem w ramach normalnego zużycia, są wydatkami potrącalnymi; w przeciwnym razie np. w wypadku odpisu w związku z przypadkowym zniszczeniem maszyny, przekraczającym ramy jej normalnej amortyzacji, mamy do czynienia ze stratą kapitałową, umniejszeniem substancji majątku, co odliczeniu od ogólnego dochodu nie podlega.

Odpisy z tytułu nieściągalnych należności (poz. 9 b) oraz przelewy na równoważniki wartości (poz. 10 b) dokonane przez dopisanie w naszym wypadku sumy 8.800 zł. do rezerwy na należności wątpliwe, nadają się do potrącenia od dochodu „pod warunkiem, że płatnik uprawdopodobni w dostateczny sposób... nieściągalność względnie wątpliwość tych należności. Natomiast kwoty zarezerwowane na pokrycie przypuszczalnych strat podlegają opodatkowaniu" (Ok. M. Sk. z dn. 6/9. 1932 r. Nr. D. V. 37 125/2/32).

Pozycje dochodów: 2 a) b) c) zysk brutto na towarach; 3. dochody (czysty zysk) z przedsiębiorstw ubocznych; 5. odsetki pobrane; 6. prowizje itp. pobrane oraz 7. inne dochody zwyczajne nie nasuwają poważniejszych wątpliwości.

Pozycja 4. dochody z udziałów nadawałaby się do potrącenia z zysku bilansowego w związku z postanowieniem art. 5 ustęp drugi ustawy o państwowym podatku dochodowym, zwalniającym dochody z udziałów w spółdzielniach od podatku, gdyby nie zakaz wypłacania dywidend od udziałów, czyniący to zagadnienie obecnie nieaktualnym.

Potraktowanie z punktu widzenia podatkowego pozycji 7 „nadzwyczajne dochody" zależy od tego, co konkretnie pozycja ta przedstawia. Opodatkowaniu podlega zysk ze sprzedaży przedmiotów majątkowych spółdzielni jako osoby prawnej, wolny od opodatkowania, jeżeli chodzi o osoby fizyczne (art. 7).

Skorygowany na podstawie powyższych wskazań zysk bilansowy spółdzielni ulega redukcji w takim stosunku, w jakim pozostaje wielkość obrotów z członkami do obrotów z nieczłonkami. Sposób obliczenia tego potrącenia omówiliśmy w artykule p. t. „Podatek dochodowy a obroty z nieczłonkami" w nr. 24 „Spółdzielcy". Tutaj pragniemy podkreślić konieczność wiernego stosowania tego przepisu (art. 10 ust. 6) na równi z innymi przepisami ustawy o państwowym podatku dochodowym.

Znaczenie omówionych wyżej przepisów wzrosło bowiem wydatnie z chwilą, kiedy — jak już wspomnieliśmy na wstępie — stały się one decydujące nie tylko dla określenia podstawy wymiaru podatku dochodowego ale również i podatku przemysłowego.

SPÓŁDZIELNIE SPOŻYWCÓW

Ceny zakupu towarów

Od dłuższego czasu liczni detaliści płacą przy zakupie towarów zbyt wysokie ceny. W większości wypadków nie biorą oni w ogóle pod uwagę, iż obowiązani są również przy zakupie towarów przestrzegać istniejących przepisów, dotyczących prawnie wyznaczonych cen. Przy sprzedaży towarów nie wolno detalicznie zadawalać się dobijaniem dozwolonej rozpiętości handlowej, pozostawiając dostawcy wolną rękę w kształtowaniu cen zakupu — przeciwnie, winien on, o ile jest to w jego mocy, ceny żądane przez dostawcę sprawdzać i oferty o cenach jawnie zbyt wysokich odrzucać. W przeciwnym razie bowiem współdziała on ze szkodliwymi elementami gospodarczymi, które bez względu na to, że w rezultacie ogólna drożyzna krzywdzi całą ludność, mają na celu jedynie własną korzyść a na widoku własną chciwość.

Urząd Kształtowania Cen w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa zwraca uwagę, że detaliści, żądający przy sprzedaży zbyt wysokich cen, nie mogą powoływać się na to, że zmuszeni byli zakupić towar również po wysokich cenach. Ostrzega się i wzywa do przestrzegania istniejących przepisów, które dotyczą cen również i przy zakupie towarów, w wypadku zaś nieznajomości tych przepisów — do natychmiastowego zaznajomienia się z nimi. Detaliści, którzy nie zastosują się do powyższego ostrzeżenia i będą nadal płacić przy zakupie względnie żądać przy sprzedaży jawnie wygórowanych cen, muszą liczyć się z konfiskatą towarów oraz surowym wymiarem kary. Powyższe podajemy do wiadomości sklepów spółdzielczych.

Wyzyskanie wagonów-chłodni

Urzędowy Dziennik Obwieszczeń Generalnej Dyrekcji Kolei Wschodniej komunikuje w numerze 7, z dnia 27 stycznia 1943 r., że w celu jak najekonomiczniejszego wyzyskania prywatnych wagonów-chłodni, mogą być one od zaraz używane, bez osobnego wniosku, do przewozu, oprócz umówionych, także innych towarów, jeżeli towary te są przeznaczone do własnych celów wystawiającego wagon.

Spółdzielczość w świecie

Praca spółdzielcza w Lotaryngii

Według sprawozdania z pracy spółdzielni w Niemczech zachodnich za rok 1942, Związek Raiffeisena Niemiec Zachodnich przejął w Lotaryngii 254 spółdzielni wiejskich, w tym 171 spółdzielni rolniczo-handlowych, 80 mleczarskich i 3 różne. Poszczególne spółdzielnie wiejskie zajęły się przeprowadzeniem rozdziału towarów przydziałowych pomiędzy członków, pośrednictwem przy rozdziale artykułów potrzebnych rolnikowi do produkcji i gospodarstwa domowego, skupem skontyngentowanych produktów rolnych oraz zorganizowaniem wspólnego użytkowania maszyn rolniczych i narzędzi gospodarskich. Zwłaszcza ten ostatni dział pracy ma znaczenie zasadnicze, jeżeli chodzi o odbudowę rolnictwa w Lotaryngii.

Niezwykle cennymi punktami oparcia dla dalszej pracy spółdzielczości lotaryńskiej były domy składowe i magazyny w liczbie 15 rozrzucone po całym kraju i należące do t. zw. Głównych Spółdzielni Rolniczych.

W dziedzinie skupu zboża, ziemniaków i innych produktów rolnych oraz przy pośrednictwie i rozdziale artykułów dla rolników osiągnięto w roku 1942 obrót 13,5 milionów marek.

W Landesbauernschaft (teren działania regionalnego związku rolników) Westmark czynnych było w końcu roku 1942 — 1895 spółdzielni rolniczych liczących okrągło 175 000 członków. Spółdzielczy obrót towarowy osiągnął w tym roku ogółem 57 milionów marek, z czego przypada na zakupy 46 a na zbyt 54 procent.

Spółdzielnie mleczarskie w krajach naddunajskich

W krajach naddunajskich, czyli w dawnej Austrii znajduje się w ruchu 1160 spółdzielni mleczarskich. Z tego 1067 spółdzielni zajmuje się zbieraniem mleka dla dalszej przesyłki, 93 zaś spółdzielnie stanowią większe zakłady przetwórcze o ogólnej dziennej pojemności 150 000 litrów. Spółdzielnie liczą razem okrągło 220 000 dostawców, posiadających 780 000 krów mlecznych. Niektóre mleczarnie przerabiają obecnie, w czasie wojny o 250 % więcej mleka aniżeli przed wojną.

Bułgarski bank rolniczo-spółdzielczy

Bułgarski Bank Rolniczo-Spółdzielczy, największa w Bułgarii instytucja finansowa i kredytowa wykazuje, jak wynika ze sprawozdania Banku za rok 1941 ciągły i znaczny rozwój interesów. Suma bilansowa banku wynosiła w roku 1926 4,61 miliardów lewów, w roku zaś 1941 17,06 miliardów lewów. Obrót w tym czasie wzrósł z 19,36 na 197,02 miliardów lewów. Szczególnie znaczny wzrost wykazuje stan pożyczek państwowych i samorządowych, które z 0,28 skoczyły na 3,11 miliardów lewów. Stan wkładów wynosił na koniec roku 1941 — 11,82 (w roku 1926 — 2,16) miliardów lewów. Wkłady w banku przekraczały już wielokrotnie połowę wszystkich bułgarskich wkładów oszczędnościowych. W roku 1942 zaznaczył się dalszy znaczny wzrost wkładów oszczędnościowych. W samym oddziale banku w Sofii wkłady osiągnęły na koniec miesiąca sierpnia sumę 3,24 miliardów lewów. Bułgarski Bank Rolniczo-Spółdzielczy zajmuje również przodujące stanowisko jeżeli chodzi o ubezpieczenia. Prowadzi się mianowicie dział ubezpieczeń od gradobicia i ubezpieczeń bydła. Kapitał a właściwie wartość przedmiotów ubezpieczonych w tych działach wynosi 20,8 miliardów lewów. Spółdzielczy charakter Banku podkreśla fakt, że zysk czysty osiągnięty w roku 1941 był stosunkowo niski i wynosił 34,7 milionów lewów.

Spółdzielnie hodowli w Chorwacji

Nowoutworzona Dyrekcja Agrarna w chorwackim ministerstwie rolnictwa zamierza obecnie ulepszyć metody i wyniki krajowej hodowli drobiu za pomocą planu pięcioletniego, aby osiągnąć nie tylko pełne pokrycie zapotrzebowania spożycia krajowego lecz uzyskać także znaczne nadwyżki eksportowe. Najważniejszą rolę w chorwackiej hodowli drobiu odgrywają indyki, które dawniej już eksportowano za granicę i które tam miały wyrobioną markę. W roku 1939 wywieziono 1 400 indyków wartości 14,5 miliona dynarów. Ponadto Chorwacja była jednym z najważniejszych europejskich krajów eksportu jaj, który donosił rocznie od 50 do 60 milionów dynarów.

W ramach na wstępie wspomnianego planu pięcioletniego dla podniesienia chorwackiej hodowli drobiu przeprowadzono zeszłej jesieni reorganizację związku spółdzielni hodowli drobiu. Związek oprócz zadań rewizyjnych otrzymał także zadania gospodarcze. Ma on zająć się fachową opieką nad gospodarstwami hodowlanymi członków, ulepszeniem ras drobiu i odpowiednim rozdziałem okazów hodowlanych.

Dania

Rolnictwo duńskie zorganizowane prawie w całości na podbudowie spółdzielczej zdołało mimo braku warunków do importowania zboża na pasze oraz innych rodzajów pasz treściwych utrzymać się na poziomie i w czwartym roku wojny pokrywa nie tylko zapotrzebowanie wewnętrzne na produkty rolne, lecz produkuje znaczne nadwyżki na eksport. Eksport duńskich produktów rolnych, przeważnie w formie przetworów uszlachetnionych, szedł przed wojną do Anglii, która nie płaciła jednak takich cen, które by w pełni opłacały koszty produkcji. Obecnie eksport duński kieruje się do Niemiec, przy czym ceny odpowiadają mniej więcej kosztom produkcji. Przed wojną rolnictwo duńskie musiało niedobór wynikający z eksportu pokrywać premiami wywozowymi.

Dzięki zdolności przystosowania się do zmienionych warunków udało się rolnictwu duńskiemu i bez przywozu skoncentrowanych pasz utrzymać dawny poziom produkcji przetworów uszlachetnionych. Pogłowie bydła utrzymało się w roku 1942 na mniej więcej dawnym poziomie. Znaczny spadek pogłowia nierogacizny, który zaznaczył się w latach 1940 i 1941 wyrównuje się przez intensywniejszą uprawę roślin okopowych. Żniwa zbożowe pokrywają zupełnie zapotrzebowanie krajowe. Produkcja cukru jest w stanie pokrywać wewnętrzne zapotrzebowanie oraz sprostać zadaniom eksportu do krajów nordyckich. Wprawdzie zbiory buraków cukrowych w roku 1942 były tak jakościowo jak i ilościowo o 20 procent gorsze od przeciętnych, za to jednak zbiory w roku 1941 były najlepszymi, jakie kiedykolwiek w Danii osiągnięto. Rezerwy cukru pozwoliły więc w dalszym ciągu podtrzymać eksport. Cena cukru nie zmieniła się od czasu wybuchu wojny. Miesięczna racja cukru na osobę wynosi nadal 2 kg. Do tego dochodzi jeszcze przydział specjalny wydawany w lipcu w wysokości 2 kilogramów na osobę dla celów konserwowych.

Obwieszczenia Urzędowe

Uprawa trojeści

Numer 4 Dziennika Rozporządzeń dla Generalnego Gubernatorstwa z dnia 27 stycznia 1943 przynosi zarządzenie o uprawie asklepii w wykonaniu którego każdy, kto uprawia lub hoduje asklepię winien do dnia 28 lutego br. powiadomić o tym Wydział Główny Wyżywienia i Rolnictwa przy Rządzie Generalnego Gubernatorstwa podając położenie i wielkość przestrzeni uprawnej. Jednocześnie zabrania się bez zezwolenia uprawy i hodowli oraz wywozu asklepii jak również wywozu części, nasion i sadzonek tej rośliny.

Zezwolenie na uprawę, hodowlę i wywóz asklepii udziela Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa przy Rządzie Generalnego Gubernatorstwa: jest ono terminowe i połączone z nałożeniem zleceń. Rząd Generalnego Gubernatorstwa, Wydział Główny Wyżywienia i Rolnictwa może zarządzić zniszczenie nieodpowiednich roślin, dalej może sam zakładać urządzenia, służące do hodowli i przeróbki asklepii oraz brać w takich urządzeniach udział. Uprawnienia Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa mogą być przelane bądź na podporządkowane placówki, bądź na urządzenia hodowlane Rządu Generalnego Gubernatorstwa lub takie, w których bierze on udział.

Zarządzenie o uprawie asklepii weszło w życie w dniu 24 stycznia 1943.

Należałoby wyjaśnić, co to jest asklepia. Nazwa polska tej rośliny brzmi: „t r o j e ś ć". Trojeść posiada łodygę wysokości 90—150 centymetrów, krótko-owłosioną o liściach kształtu oliptycznego (jajowego) na krótkich ogonkach. Liście mają od spodu szarawy meszek. Kwiatostan jest wielokwiatowy o silnej woni. Korona kwiatu czerwona o mięsistych płatkach. Czas kwitnięcia od czerwca do sierpnia.

Trojeść jest rośliną pochodzenia południowo-amerykańskiego. Pożytek jej polega na włóknach otrzymywanych z łodygi oraz na zawartości kauczuku. Dawniej była u nas uprawiana. Obecnie jest rzadko spotykanym chwastem.

Obrót i przydział towarów włókienniczych

W numerze 4 Dziennika Rozporządzeń dla Generalnego Gubernatorstwa z dnia 27 stycznia 1943 r. pojawiło się zarządzenie regulujące sprawę zużycia i obrotu towarami włókienniczymi. W wyniku tego zarządzenia towary włókiennicze mogą być sprzedawane detalistom i przez nich nabywane tylko na podstawie karty punktowej, przy czym zawierające wełnę materiały odzieżowe na płaszcze i okrycia oraz wytworzone z nich towary włókiennicze wymagają karty punktowej, zaopatrzonej w czerwoną linię poprzeczną. Karta punktowa opiewa na punkty. Sprzedaż towarów włókienniczych na karty punktowe odbywa się według listy punktów, ogłoszonej w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa, Nr. 8 z dnia 28 stycznia 1943.

Karta punktowa jest nieprzenośna. Placówką wydającą karty punktowe jest starosta powiatowy, względnie miejski, który może ewentualnie wyznaczyć inną placówkę wydającą. Karty punktowe zostają przydzielone placówkom wydającym przez Urząd Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi w Generalnym Gubernatorstwie za pośrednictwem gubernatora okręgu.

Konsument detalista winien złożyć wniosek o wystawienie karty punktowej w placówce wydającej, właściwej dla miejsca jego zamieszkania, bądź stałego pobytu. Jeżeli placówka wydająca rozstrzyga na korzyść wnioskodawcy, otrzymuje on jedną lub więcej kart punktowych z ilością punktów, przewidzianą dla odnośnych towarów włókienniczych.

Karta punktowa winna zawierać imię, nazwisko, datę urodzenia, miejsce zamieszkania i mieszkanie konsumenta oraz datę wystawienia.

Właściciele kart odzieżowych Rzeszy mogą wymienić we właściwej placówce wydającej przypadające na dany okres odcinki karty odzieżowej Rzeszy na karty punktowe z odpowiednią ilością punktów. Odcinki karty odzieżowej Rzeszy winny być z końcem każdego miesiąca odesłane przez placówkę wydającą gubernatorowi okręgu, który pod koniec każdego kwartału przesyła dostarczone odcinki wraz z zestawieniem Urzędowi Gospodarowania Surowcami i Towarami włókienniczymi w Generalnym Gubernatorstwie.

Ważne, dotychczas niewykorzystane karty zapotrzebowania, wystawione przed dniem 31 stycznia 1943 r., można do dnia 28 lutego 1943 r. wymienić w placówkach wydających na karty punktowe z odpowiednią ilością punktów.

Konsumenci hurtowi, a zatem: władze, przedsiębiorstwa i zakłady spełniające wyłącznie lub w przeważającej mierze zadania publiczne oraz większe przedsiębiorstwa i zakłady przemysłowe — nabywają towary włókiennicze na podstawie kart nabywczych w dopuszczonych przedsiębiorstwach handlowych, hurtowych i detalicznych. Szczegóły zostaną podane do wiadomości przez Urząd Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi w Generalnym Gubernatorstwie w drodze administracyjnej. Karta nabywcza na materiały i towary zawierające wełnę zaopatrzona jest w czerwoną linię poprzeczną.

Karty nabywcze wydawane są przez gubernatorów okręgów, którzy mogą wyznaczyć inne placówki służbowe jako placówki wydające. Placówki wydające otrzymują karty nabywcze za pośrednictwem Urzędu Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi w Generalnym Gubernatorstwie. Wnioski o karty nabywcze należy składać w placówce wydającej, właściwej dla siedziby lub zarządu konsumenta hurtowego, która rozstrzyga o wnioskach ostatecznie. Jeżeli wniosek załatwiono pozytywnie, wnioskodawca otrzymuje kartę nabywczą. Musi ona zawierać imię i nazwisko (firmę), miejsce zamieszkania i mieszkanie (siedzibę lub zarząd) konsumenta hurtowego, rodzaj i ilość towarów włókienniczych, które mają być nabyte, poszczególną i ogólną liczbę punktów oraz datę wystawienia.

Przedsiębiorstwa handlu detalicznego i hurtowego winny wpływające karty punktowe i karty nabywcze zaopatrzyć na odwrotnej stronie w swoją pieczęć firmową, sporządzić zestawienie i odprowadzić na swoje konto punktowe celem zapisania na dobro. Przedsiębiorstwa detaliczne winny dostarczyć zebrane karty do placówki rozrachunkowej punktów przy właściwym gubernatorze okręgu; przedsiębiorstwa hurtowe — do placówki rozrachunkowej punktów przy Urzędzie Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi w Generalnym Gubernatorstwie.

Zaopatrzone w czerwoną linię poprzeczną karty punktowe i nabywcze należy odprowadzać oddzielnie. Także ilość punktów, które mają być zapisane na dobro, należy dla kart zaopatrzonych w czerwoną linię poprzeczną wpisywać oddzielnie.

Wątpliwości dotyczące uprawnienia do prowadzenia konta punktowego i kompetencji placówki rozrachunkowej rozstrzyga Urząd Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi w Generalnym Gubernatorstwie, który może zamknąć istniejące konta punktowe na stałe lub czasowo.

Przedsiębiorstwo handlu detalicznego lub hurtowego, które otrzymało przyrzeczenie dostawy, winno bezzwłocznie wystawić czek punktowy (na towary włókiennicze zawierające wełnę zaopatrzony w czerwoną linię poprzeczną) stosownie do ilości posiadanych punktów we właściwej placówce rozrachunkowej punktów, która potwierdza czek przez przyłożenie pieczęci. Czek zaopatrzony pieczęcią upoważnia przedsiębiorstwo do nabycia podanych na czeku ilości towarów włókienniczych. Potwierdzony czek należy przekazać dostawcy — uskutecznia to placówka rozrachunkowa punktów lub samo przedsiębiorstwo nabywające.

Dostawca nie jest zobowiązany przyrzeczeniem dostawy jeżeli czek punktowy nie został potwierdzony najpóźniej w 20 dniu po przyrzeczeniu dostawy, lub jeżeli go nie dostał najpóźniej w 30 dniu od daty przyrzeczenia dostawy. Wolno mu dostarczać towarów włókienniczych tylko za oddaniem czeku punktowego, potwierdzonego przez właściwą placówkę rozrachunkową. Na wszystkich wpływających czekach punktowych winien on zanotować dzień wpływu. Uporządkowane czeki punktowe i karty nabywcze należy z dołączeniem odpowiedniego zestawienia odprowadzać do placówki rozrachunkowej punktów Urzędu Gospodarowania Surowcami i Towarami Włókienniczymi w Generalnym Gubernatorstwie celem zapisania na dobro konta punktowego dostawcy. Karty nabywcze i czeki punktowe, zaopatrzone w czerwoną linię poprzeczną, należy przytaczać oddzielnie. Z ilości punktów, zapisanych na dobro producentów, osób obrabiających i przetwórców, wynikają sposoby produkcji lub przydziału surowców.

Sprowadzone z Rzeszy, z okupowanych obszarów lub z zagranicy towary włókiennicze, podlegające ograniczeniom nabywania, obciążają konta punktowe sprowadzającego. Osoba, przedkładająca wniosek o udzielenie zezwolenia dewizowego lub ważną na terenie Rzeszy Niemieckiej kartę pobrania, winna równocześnie wnieść czek punktowy, potwierdzony przez właściwą placówkę rozrachunkową punktów.

W wypadku potwierdzonego przez dostawcę zaginięcia czeku punktowego, placówka rozrachunkowa, po ustaleniu zgodności danych z kopią zaginionego czeku, potwierdza nabywcy nowy czek punktowy bez obciążenia jego konta punktowego.

Dobrem punktowym wolno rozporządzać tylko na korzyść właściciela konta. Odstępowane kart punktowych, kart nabywczych, czeków punktowych i dobra punktowego jest zabronione.

Lista punktów na towary włókiennicze

Zgodnie z zarządzeniem z dnia 27 stycznia 1943 r., regulującym sprawę zużycia i obrotu towarami włókienniczymi, dotychczas wydawane karty zapotrzebowania (Bezugschein), tracą swoją ważność z dniem 28 lutego 1943 r. W przyszłości ludność będzie mogła nabywać towary włókiennicze tylko na podstawie karty punktowej.

Postanowienia, odnoszące się do towarów wełnianych, są również miarodajne dla towarów zawierających wełnę, dla towarów z wełny włóknikowej (Zellwolle) o charakterze wełnianym, dla towarów z naturalnego jedwabiu i dla towarów sporządzonych z materiałów zawierających naturalny jedwab, o ile nie istnieją odrębne pozycje dla towarów, sporządzonych z materiałów zawierających naturalny jedwab.

Za towary włókiennicze sporządzone z materiałów zawierających wełnę należy uważać te towary włókiennicze, które zawierają więcej aniżeli 3 % wełny. Za tkaniny zawierające naturalny jedwab uważa się tkaniny, przy których osnowa lub wątek składa się w całości z naturalnego jedwabiu, jako też towary dziane i robione na drutach, zawierające co najmniej 30 % jedwabiu naturalnego, o ile towary te według wyżej wymienionych postanowień nie należy uważać za towary zawierające wełnę. Tkaniny, zawierające jedwab naturalny, a których według wyżej wymienionych postanowień nie uważa się ani za tkaniny zawierające wełnę ani też za tkaniny zawierające jedwab naturalny, uważać należy za tkaniny zawierające jedwab sztuczny, o ile osnowa lub wątek składa się w całości z jedwabiu sztucznego.

Materiały dziane i robione na drutach jako też towary dziane i robione na drutach zawierające jedwab sztuczny, a których według wyżej wymienionych postanowień nie należy uważać ani za zawierające wełnę ani też za zawierające jedwab naturalny, uważa się za zawierające jedwab sztuczny, o ile zawierają co najmniej 30 % jedwabiu sztucznego.

Za towary z materiałów namiastkowych i z tkanin papierowych należy obliczać tylko połowę wartości punktowych podanych w liście punktów.

Sprzedaż towarów tekstylnych będzie się odbywała według listy punktowej, którą ogłosimy odcinkami w „Spółdzielcy". Poniżej podajemy część listy punktowej.

A. Odzież męska i chłopięca

Numer towaru		Punkty
1011	Ubrania męskie, z trzech części (z kamizelką)	80
1012	Detto, dla chłopców (z kamizelką)	80
1021	Sakko, kurtki, podszyte, dla mężczyzn . .	42
1022	Detto, dla chłopców	42
1023	Sakko, kurtki, z połową podszycia dla mężczyzn	39
1024	Detto dla chłopców	39
1025	Kaftany, kurtki (letnie, regionalne, płócienne, do prania, niciane, alpagowe, sukienne), niepodszyte, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	28
1026	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	17
1027	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	25
1031	Spodnie dla mężczyzn	28
1032	Spodnie dla chłopców	28
1041	Kurtki pracownicze z tkanin drelichowych .	21
1042	Spodnie pracownicze z tkanin drelichowych .	21
1043	Ubrania pracownicze z tkanin drelichowych w całości lub w dwóch częściach	42
1051	Kurtki robocze, podszyte	42
1052	Kurtki robocze, niepodszyte, z wełny lub materiałów zawierających wełnę	28
1053	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	17
1054	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	25
1061	Spodnie robocze z materiałów włókienniczych wszelkiego rodzaju	28
1070	Kamizelki robocze z tkanin	10
1080	Kurtki pracownicze, dziane	44
1090	Płaszcze robocze i pracownicze z tkanin, również płaszcze fryzjerskie, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	25
1091	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	35

Numer towaru		Punkty
1092	Sutanny dla księży, togi sędziowskie, togi adwokackie	80
1110	Kurtki zimowe, także podszyte kurtki lodenowe, kurtki do 82 cm długości grzbietu przy podstawowej wielkości 48 (kurtka krótka)	55
1111	Kurtki ponad 82 cm długości grzbietowej przy podstawowej wielkości 48 (długa kurtka)	90
1121	Płaszcze zimowe dla mężczyzn	90
1122	Płaszcze zimowe dla chłopców	90
1131	Płaszcze gumowe, peleryny gumowe, płaszcze i peleryny z natłuszczonego sukna i in.	20
1132	Płaszcze popelinowe, niepodszyte	35
1133	Inne płaszcze, z wyjątkiem płaszczy lodenowych (np. gabardynowe, impregnowane, szewiotowe, shetland i inne półciężkie płaszcze)	65
1134	Płaszcze lodenowe, koce lodenowe i peleryny	56
1135	Szlafroki i ranne płaszcze	35
1151	Pulowery, z rękawami	21
1152	Pulowery, bez rękawów	16
1153	Kamizelki dziane, z rękawami	28
1154	Kamizelki dziane, bez rękawów	21
1160	Ubrania treningowe, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	30
1161	Ubrania treningowe, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	38
1162	Spodnie treningowe, spodnie łyżwiarskie, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	14
1163	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	18
1164	Kurtki treningowe, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	16
1165	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	20
1171	Wiatrówki-kurtki	25
1172	Wiatrówki-bluzy	25
1190	Koszule robocze (bez kołnierza), koszule górnicze, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	22
1191	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	14
1192	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	19
1200	Koszule dzienne (wierzchnie, tzw. sportowe, koszule bez kołnierza), również z należącym do koszuli kołnierzykiem, koszule frakowe i smokingowe, wełniane lub z materiałów zawierających wełnę	24
1201	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	15
1202	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	20
1203	Koszule trykotowe (Polo i Charmeuse), z krótkimi rękawami	11
1204	Koszule trykotowe (Polo i Charmeuse), z długimi rękawami, krótkie koszule sportowe z długimi rękawami, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	12
1205	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	15
1206	Kurtki trykotowe (Polo i Charmeuse), z krótkimi rękawami	9
1207	Koszule dzienne (wierzchnie, tzw. koszule sportowe, koszule bez kołnierza), z dwoma przynależnymi kołnierzami, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	25
1208	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	16
1209	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	21
1210	Koszule nocne, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	19
1211	Koszule nocne, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	30
1212	Pyjamy, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	29
1213	Pyjamy, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	45
1220	Rękawiczki, łapawice z materiałów włókienniczych, dziane z podszyciem lub trykotowe	5
1500	Pończochy sportowe bez stopy (sztuce)	6
1501	Skarpetki ponad 80 g wagi	6
1502	Skarpetki do 80 g wagi	4
1503	Pończochy do 100 g wagi	5
1504	Pończochy ponad 100 g wagi	8
1505	Cholewki dziane skarpetkowe, grube	4
1506	Cholewki skarpetkowe dziane, cienkie	3
1507	Cholewki pończochowe dziane, grube	6
1508	Detto, dziane, cienkie	3
1510	Podkoszulki (bez kołnierza), kaftaniki z rękawami z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	14
1511	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	11
1512	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	14
1513	Kaftaniki, bez rękawów, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	7
1514	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	6
1515	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	7
1516	Podkoszulki i kaftaniki siatkowe, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	7
1517	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	6
1518	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	7
1520	Kalesony, długie lub $^3/_4$ długie, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	14
1521	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	11
1522	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	14
1523	Kalesony siatkowe, długie lub $^3/_4$ długie, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	10
1524	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	8
1525	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	10
1530	Kalesony, krótkie, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	10
1531	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	8
1532	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	10
1720	Pończochy i nagolenniki sportowe (np. do piłki nożnej i skarpetki narciarskie)	8
1740	Fartuchy robocze, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	5
1741	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	8
1750	Narękawki ochronne wierzchnie lub spodnie, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	3
1751	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	4
1752	Wstążki kapeluszowe męskie, do 1 m długości	$^1/_2$
1758	Owijacze	4

B. Odzież damska i dziewczęca

Numer towaru		Punkty
2011	Suknie, także dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	42
2021	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	23
2022	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	30
2031	Kostiumy, wełniane lub z materiałów zawierających wełnę	56
2032	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	25
2033	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	36
2034	Komplety, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	68
2035	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	39
2036	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	46
2041	Spódnice, spódnice-spodnie, spodnie tkane z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	18
2042	Spódnice, spódnice-spodnie, spódnice dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	26
2043	Spódnice, spódnice-spodnie, spodnie także dziane, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	10
2044	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	16
2045	Krótkie spodenki (szorty), z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	17
2046	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	12
2047	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	15
2051	Kurtki, tkane, podszyte	38
2052	Detto, tkane, niepodszyte, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	22
2053	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	13
2054	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	20
2055	Detto, dziane	33
2056	Kurtki, także dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	20
2057	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	13
2058	Detto, ze wszystkich innych materiałów włókienniczych	20
2060	Płaszcze zimowe, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	75
2061	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	40
2062	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	75
2070	Gumowe, gumowane i impregnowane płaszcze i peleryny deszczowe, niepodszyte, niepodszyte płaszcze popelinowe, niepodszyte płaszcze kompletowe	20
2081	Płaszcze letnie i zarzutki (peleryny), także podszyte płaszcze deszczowe, gabardynowe, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	50
2082	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	45
2083	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	45
2091	Wiatrówki-kurtki	25
2092	Wiatrówki-bluzy	25
2100	Ranne płaszcze podszyte, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	60
2180	Kaftaniki nocne, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	11
2181	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	18
2182	Kaftaniki nocne, podszyte, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	18
2183	Detto, z sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	11
2184	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	18
2185	Kaftaniki, niepodszyte, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	12
2186	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	10
2187	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	12
2188	Matinki	6
2189	Pelerynki fryzjerskie, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	4
2190	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	6
2191	Pulowery, z rękawami, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	19
2192	Pulowery, bez lub z 1/4 rękawów, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	14
2193	Pulowery, z rękawami, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	14
2194	Pulowery, bez lub z 1/4 rękawów, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	9
2195	Kamizelki dziane, z rękawami	23
2196	Kamizelki dziane, bez lub z 1/4 rękawów	18
2197	Kamizelki z tkanin	10
2200	Rękawiczki i łapawice z materiałów włókienniczych tkanych, dziane lub robione na drutach z podszyciem	3
2210	Ubrania treningowe, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	30
2211	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	38
2212	Spodenki treningowe, łyżwiarskie, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	14
2213	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	18
2214	Kurtki treningowe, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	16
2215	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	20
2220	Spodenki gimnastyczne i sportowe, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	5
2221	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	8
2240	Biustonosze	3
2250	Pasy biodrowe (gorsety)	10
2260	Paski do pończoch	4
2270	Gorsety z biustonoszami (korselets)	14
2500	Majtki, od 50 cm ogólnej długości, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	12
2501	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	7
2502	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	7
2503	Majtki, z materiałów drapanych i majtki platowane od 50 cm ogólnej długości	11
2521	Kombinacje (koszula z majtkami), dziane	7
2522	Kombinacje platowane, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	8
2523	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	10

Numer towaru		Punkty
2524	Kombinacje, tkane, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	8
2525	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	14
2526	Kostiumy gimnastyczne, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	8
2527	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	14
2531	Spody pod suknie, także dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	21
2680	Płaszcze kąpielowe	30
2691	Suknie dla ciężarnych, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	46
2692	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	25
2693	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	37
2700	Ubrania narciarskie	56
2710	Kurtki narciarskie	38
2720	Spodnie narciarskie	18
2730	Koszulki gimnastyczne i sportowe, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	5
2731	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	6
2740	Pończochy i sztuce sportowe (np. do hokeja, skarpetki narciarskie)	7
2750	Podwiązki — koszule, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	6
2751	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	10
2761	Kurtki pracownicze, z materiałów drelichowych	21
2762	Spodnie pracownicze, z materiałów drelichowych	21
2763	Ubrania pracownicze, z materiałów drelichowych, jako całość lub dwuczęściowe	42
2770	Narękawki ochronne wierzchnie i spodnie, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	3
2771	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	4
2781	Kamizelki do sukien bez pleców	3
2782	Damskie kołnierze, żaboty, rewersy	1
2783	Jedna para damskich mankietów	1
2784	Ozdoby na kołnierze i kieszenie	1/2
2785	Wstążki i kwiaty do przypinania z materiałów włókienniczych	1/2
2791	Wstążki kapeluszowe damskie, do 26 mm szerokości, do 1 m długości	1/2
2792	Wstążki kapeluszowe damskie, ponad 26 mm szerokości, do 1 m długości	1

C. Odzież chłopięca

Numer towaru		Punkty
3011	Ubrania z trzech części (z kamizelką)	50
3012	Ubrania z dwu części	40
3021	Kurtki, kaftany, podszyte, także i dziane	26
3022	Kurtki, kaftany, niepodszyte, także i dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	14
3023	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	9
3024	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	14
3031	Spodnie, także dziane	14
3032	Spodenki ze stanikiem do przypinania, także dziane	9
3040	Ubranka do prania, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	14
3041	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	18
3050	Spodenki do prania, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	5
3051	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	8
3060	Bluzki do prania, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	6
3061	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	9
3062	Kurtki do prania, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	11
3063	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	17
3071	Pulowery, kamizelki dziane, z rękawami	14
3072	Pulowery, kamizelki dziane, bez rękawów	11
3080	Ubranka z kamaszami	40
3090	Rajtuzy	16
3101	Płaszcze zimowe	50
2102	Płaszcze letnie i przejściowe, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	50
3103	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	27
4013	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	20
4031	Kostiumy, podszyte lub niepodszyte z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	44
4032	Kostiumy, niepodszyte, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	18
4033	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	26
4034	Komplety, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	50
4035	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	21
4036	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	32
4041	Spódnice, spódnice na staniku, spódnice-spodnie, tkane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	11
4042	Spódnice, spódnice na staniku, spódnice-spodnie, spodnie, dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	16
4043	Spódnice, spódnice na staniku, spódnice-spodnie, także dziane, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	7
4044	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	10
4051	Kurtki, podszyte, tkane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	33
4052	Kurtki, niepodszyte, także dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	21
4053	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	11
4054	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	16
4055	Kurtki, także dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	21
4056	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	11
4057	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	16
4058	Kamizelki tatrzańskie	15
4060	Płaszcze zimowe	37
4061	Płaszcze ze sztucznego materiału jedwabnego imitującego futro	25
4071	Płaszcze deszczowe gumowe, gumowane i impregnowane, oraz peleryny deszczowe, niepodszyte, niepodszyte płaszcze popelinowe	18
4072	Niepodszyte płaszcze kompletowe ze sztucznego jedwabiu	18
4074	Płaszcze letnie, także peleryny i podszyte płaszcze deszczowe, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	37

Numer towaru		Punkty
4075	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	18
4076	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	23
4081	Wiatrówki-kurtki	15
4082	Wiatrówki-bluzki	15
4091	Bluzy, także dziane, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	9
4092	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	7
4093	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	9
4094	Bluzki-chłopki, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	4
4095	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	5
4100	Koszule dzienne, tkane ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	6
4101	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	10
4102	Koszule dzienne, dziane	5
4110	Koszule nocne, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	10
4111	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	17
4112	Pyjamy, tkane ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	20
4113	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	25
4114	Pyjamy, dziane	16
4121	Pulowery, kamizelki dziane, z rękawami, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	14
4700	Kaftaniki, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	3
4701	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	5

E. Odzież wspólna dla chłopców i dziewcząt

Numer towaru		Punkty
5011	Koszulki gimnastyczne	5
5012	Kostiumy gimnastyczne, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	6
5013	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	11
5020	Ubrania treningowe, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	16
5021	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	20
5022	Spodnie treningowe, spodnie łyżwiarskie, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	9
5023	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	11
5024	Kurtki treningowe, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	7
5025	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	9
5040	Rękawiczki, także łapawice, z materiałów włókienniczych, dziane, z podszyciem lub robione na drutach	2
5050	Fartuszki dla chłopców, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	3
5051	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	5
5052	Fartuszki dla dziewcząt, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	8
5053	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	10
5054	Fartuszki-chłopki, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	3
5055	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	5
5060	Spodenki do zabaw, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	6
5061	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	8
5500	Pończochy dziecięce wszelkiego rodzaju	4
5504	Skarpetki	2
5505	Cholewki do pończoch dziecięcych, kamasze i sztuce dziecinne	3
5600	Szaliki, chustki kwadratowe, Cachenez, szale wężowe, chustki na głowę i czapeczki żniwiarskie z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	6
5601	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	4
5602	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	4
5603	Chustki trójkątne, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	3
5604	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	2
5605	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	2
5610	Płaszcze kąpielowe	15

F. Odzież dla nieletnich dzieci

Numer towaru		Punkty
6010	Rękawiczki i łapawice	1
6021	Szale wełniane lub zawierające wełnę	3
6022	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	2
6023	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	2
6030	Koszule nocne, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	7
6031	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	11
6040	Pyjamy i śpiwory, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	11
6500	Majteczki i spodenki-spodnie	2
6501	Majteczki, z materiałów drapanych, majteczki platowane z wełny, dziane	4
6510	Koszulki, również i koszulki Polo i Charmeuse i kurtki Charmeuse, spodnie, koszulki i kaftaniczki, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	5
6511	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	3
6512	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	5
6513	Kurteczki dziecięce, dziane	3
6520	Kombinacje, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	6
6521	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	3
6522	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	6
6530	Wierzchnie spodenki, spodenki z szelkami, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	9
6531	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	8
6532	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	9
6540	Kurteczki wierzchnie	6
6610	Pulowery, kamizelki dziane, z rękawami, z wełny lub z materiałów zawierających wełnę	11
6611	Detto, ze sztucznego jedwabiu lub z materiałów zawierających sztuczny jedwab	6
6612	Detto, z wszystkich innych materiałów włókienniczych	11

C. d. n.

Szczepienie przeciwko tyfusowi brzusznemu

W dniu 20 stycznia 1943 r. ukazało się rozporządzenie o przymusowym szczepieniu ochronnym przeciwko tyfusowi brzusznemu, w myśl którego każdy mieszkaniec Generalnego Gubernatorstwa obowiązany jest w każdym roku poddać się szczepieniu przeciwko tyfusowi brzusznemu.

Od szczepienia zwolnione są osoby w wieku poniżej lat 8 lub wyżej lat 55, osoby przebywające w Generalnym Gubernatorstwie przez czas nie dłuższy od 3 miesięcy, dalej ci, którzy w ostatnich pięciu latach chorowali na tyfus brzuszny, co stwierdzone zostało świadectwem lekarskim oraz osoby, którym szczepienie mogłoby poważnie zaszkodzić na zdrowiu. W wypadkach wątpliwych decyduje szczepiący lekarz.

Osoby przynależne do zwartych związków, dla których szczepienie ochronne przeciwko tyfusowi brzusznemu jest ustalone w inny sposób, podlegają dotychczasowym wewnętrzno-służbowym normom.

Wykonanie rozporządzenia o przymusowym szczepieniu ochronnym przeciwko tyfusowi brzusznemu porucza się: w odniesieniu do Niemców — starostom powiatowym, względnie miejskim, a w odniesieniu do pozostałej ludności Generalnego Gubernatorstwa — gminom.

Za całkowite lub powtórne szczepienie pobiera się w czasie powszechnego szczepienia od każdej osoby szczepionej opłatę w wysokości 1.— złotego. Osoby niezamożne mogą być zwolnione od opłat.

W okresach powszechnego szczepienia wszyscy lekarze w Generalnym Gubernatorstwie obowiązani są na poleceniu właściwego starosty powiatowego (miejskiego) przeprowadzać szczepienia ochronne przeciwko tyfusowi brzusznemu za co zostaną stosownie wynagrodzeni.

Za wykroczenia przeciwko powyższemu rozporządzeniu przewidziane są kary grzywny do 1.000 złotych, w razie nieściągalności aresztu do trzech miesięcy. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1943 r.

Terminowe wyładowanie wagonów

Od pewnego czasu Kolej wschodnia stosuje postępowanie premiowe w celu przyspieszenia obiegu wagonów towarowych. Przyznanie premii pieniężnych może być tylko wówczas wzięte pod uwagę, gdy załadowanie lub wyładowanie nastąpi w oznaczonym terminie tak, aby po koniecznym przetoczeniu tych wagonów mogły one odjechać razem z wyznaczonym przez kolej pociągiem towarowym.

Wiadomości pocztowe:

Przesyłki paczkowe

Niemiecka Poczta Wschodu komunikuje, że w ruchu pocztowym okręgu Galicji między pozostałym terenem Generalnego Gubernatorstwa, jak również między całym Generalnym Gubernatorstwem a Rzeszą oraz Protektoratem Czech i Moraw są dopuszczone paczki zwykłe oraz zapieczętowane i niezapieczętowane paczki wartościowe. Najwyższa waga paczek w obrębie Generalnego Gubernatorstwa wynosi 20 kg, do Rzeszy zaś 15 kg.

W ten sposób zniesione zostały w zasadzie wszystkie ograniczenia. O szczegółach informują poszczególne urzędy pocztowe.

Adresować dokładnie

W Generalnym Gubernatorstwie zdarzają się często nazwy różnych miejscowości o tym samym brzmieniu. Jeżeli takie miejscowości podaje się bez dokładniejszych wskazówek, trudno jest uniknąć pomyłek i mylnych doręczeń.

Dlatego należy przy miejscowościach wątpliwych zawsze dodawać bliższe określenie, przede wszystkim okręg: np. Dębica Okr. Kraków, Czortków Okr. Galicja, nie Zwierzyniec, lecz Zwierzyniec przez Zamość Okr. Lublin. Dokładne oznaczenie miejscowości zawsze znajduje się na stemplach pocztowych. W razie wątpliwości urzędy pocztowe udzielą informacji.

Służba pocztowa w Okręgu Galicji

W dniu 15 stycznia 1943 r. ukazało się zarządzenie o podjęciu całkowitej służby pocztowej i telegraficznej w obrębie Okręgu Galicji, jako też z Okręgu Galicji do pozostałego obszaru Generalnego Gubernatorstwa, Rzeszy Niemieckiej i zagranicy oraz z pozostałego obszaru Generalnego Gubernatorstwa, Rzeszy Niemieckiej i zagranicy do Okręgu Galicja w rozmiarze, na warunkach oraz za opłatami istniejącymi na pozostałym obszarze Generalnego Gubernatorstwa. Powyższe zarządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

PORADY § PRAWNE

Prowadzenie ksiąg handlowych

Biorąc pod uwagę art. 80 ordynacji podatkowej, który mówi, że księgi prawidłowo i rzetelnie prowadzone stanowią podstawę dla wymiaru podatku, podajemy poniżej tezy całego szeregu orzeczeń Najwyższego Trybunału Administracyjnego w tej sprawie. Ponieważ orzeczenia te mogą stanowić podstawę odwołań od orzeczeń władz skarbowych, zamieszczamy również datę jak i liczbę rejestru każdego z orzeczeń, aby można było się w razie potrzeby na nie powołać.

Prawidłowe a nieprawidłowe księgi

Stwierdzenie przez władzę skarbową, iż skarbnik nie prowadzi prawidłowych ksiąg handlowych pozbawia prawa domagania się, by wymiar podatku oparto na przepisie art. 21 ustawy, tj. by za podstawę przyjęto zyski bilansowe, wykazane w zamknięciu rachunkowym (Wyrok N: T. A. L. Rej. 2189/28).

Uznania ksiąg handlowych, prowadzonych przez osoby prawne za nieprawidłowe nie uprawnia jeszcze władzy do wymiaru podatku dochodowego w zaoczności przy zupełnym pominięciu danych z tych ksiąg jako środka dowodowego na wysokość osiągniętego dochodu. Wręcz przeciwnie, władza ta ustalając dochód tego rodzaju osoby prawnej nie na podstawie art. 21 lecz art. 17 ustawy, jest obowiązana oprzeć ustalenie dochodu na skorygowanych w razie potrzeby danych z ksiąg, traktując księgi te jako zapiski. Jedynie w razie stwierdzenia niewiarygodności ksiąg w ogóle mogą władze ustalić dochód z pominięciem danych w nich zawartych przy zastosowaniu norm śred-

niej zyskowności w stosunku do obrotu (N. T. A. z dnia 30. X. 1936 r. L. Rej. 8175/34).

Ogólne zasady księgowania

Wymogom prawidłowości czynią zadość księgi handlowe wówczas, jeżeli zarówno rodzaj ksiąg, jak i zewnętrzne znamiona tychże odpowiadają przepisom prawa handlowego i zasadom buchalteryjnym. (N. T. A. z dnia 20 stycznia 1930 r. L. Rej. 3536/27).

Księgi handlowe, które nie dają dostatecznego obrazu całokształtu przedsiębiorstwa, nie są prawidłowe. (N. T. A. z dnia 7 lutego 1934 r. L. Rej. 8099/31).

Zasady buchalterii wymagają, aby wszystko co kupiec otrzymuje lub płaci, czyli tzw. zaszłości były widoczne z ksiąg. (N. T. A. z dnia 18 kwietnia 1934 r. L. Rej. 11326/32).

Ujawienie transakcji dokonanej, a niezapisanej może stanowić przyczynę do uznania ksiąg handlowych za nieprawidłowe, a nawet za nierzetelne, ocena wagi tej okoliczności należy do władzy orzekającej. (N. T. A. z dnia 4 grudnia 1933 r. L. Rej. 3684/31).

Określenie „prawidłowe księgi handlowe" dotyczy nie tylko prawidłowości formalnej ksiąg, lecz także prawidłowości materialnej, która nakazuje, by wpisy w księgach były zgodne ze stanem faktycznym i by wszelkie zdarzenia obrotu handlowego znalazły wyraz w księgach we właściwym czasie. Uchybienia natury materialnej, uzasadniają zarzut nierzetelności — uchybienia natury formalnej określają się zazwyczaj jako nieprawidłowości porządkowe. Księgi nierzetelne nie mogą wypełniać pojęcia ksiąg handlowych prawidłowo prowadzonych, gdyż nierzetelność w prowadzeniu ksiąg wykracza przeciw naczelnej zasadzie uczciwości kupieckiej. Te zasady dotyczą w pierwszym rzędzie prawidłowości materialnej zapisów. Jeżeli przeto stwierdzono, że kupiec nie wpisał do ksiąg konkretnych transakcyj, to powstaje podstawa do kwestionowania właśnie rzetelności ksiąg. (N. T. A. z dnia 29 października 1934 r. L. Rej. 196/32).

Inwentarz i bilanse

Nie wpisanie inwentarza do osobnej księgi i brak bilansu zamknięcia są uchybieniem, które daje się usunąć; w razie usunięcia uchybienia stwierdzonego w postępowaniu wymiarowym, przepisy ustawy nie stoją na przeszkodzie ponownemu zbadaniu ksiąg i uznaniu ich za prawidłowe. (N. T. A. z dnia 4 listopada 1935 r. L. Rej. 9587/33 i 9588/33).

Brak w inwentarzu danych, dotyczących ilości poszczególnych przedmiotów, wchodzących w skład majątku firmy, uzasadnia uznanie ksiąg za nieprawidłowe. (N. T. A. z dnia 29 stycznia 1930 r. L. Rej. 4768/27).

Cyfrowe rozbieżności między inwentarzem i księgą główną, dotyczące wierzytelności przedsiębiorstwa, nie mogą á priori przesądzać o prawidłowości ksiąg jako takich, jeżeli przedsiębiorstwo do chwili badania ksiąg nie dokonało ostatecznego zamknięcia rachunków, a zatem nie została ustalona przyczyna tej rozbieżności i nie ma jeszcze ostatecznych danych do wniosku, że ta rozbieżność nie zostanie wyjaśniona i usunięta.

Brak szczegółowego t. j. pozycyjnego wykazu składników majątku w księdze inwentarzowej, nie jest powodem do dyskwalifikacji ksiąg, jeżeli poza sumarycznym zestawieniem, płatnik posiada oddzielne szczegółowe wykazy tychże składników majątkowych spisane na oddzielnych kartach, nie wchodzących do księgi inwentarzowej. (N. T. A. z dnia 17 października 1935 r. L. rej. 238/34 i 675/34).

Brak przepisanego przez kodeks handlowy inwentarza i księgowanie zakupów towarów dopiero po pokryciu faktury, uzasadniają dyskwalifikowanie mocy dowodowej i ksiąg handlowych. (N. T. A. z dnia 18 maja 1931 r. L. Rej. 2465/29).

Spis majątku czyli inwentarz winien być sporządzony na ostatni dzień roku (operacyjnego) i w trybie prawidłowym. Nie uprawnia to jednak do wniosku, że prawidłowo dokonany spis inwentarza winien być także w terminie zeznaniowym wpisany do osobnej księgi, tzw. księgi inwentarza. Późniejsze wpisanie inwentarza do księgi nie stoi na przeszkodzie uznaniu ksiąg za prawidłowe. (N. T. z dnia 4 listopada 1935 r. L. Rej. 9587/33).

Nie ma obowiązku sporządzenia bilansu, jak również inwentarza przy założeniu przedsiębiorstwa, jeżeli jego majątek składa się tylko z gotówki. (N. T. A. z dnia 19 grudnia 1936. L. Rej. 9959/34).

Brak bilansu otwarcia uzasadnia zarzut formalny wadliwości rachunkowości. (N. T. A. z dnia 15 maja 1936. L. Rej. 7252/34 i 7255/34).

Brak bilansu zamknięcia jest wprawdzie uchybieniem w zakresie formalnej prawidłowości ksiąg, lecz może ono być usunięte, nie wiąże się bowiem bezpośrednio z zagadnieniem prawidłowości bieżących wpisów do ksiąg. (N. T. A. z dnia 4 listopada 1935. L. Rej. 9587/33).

Remanenty

Szacowanie remanentów winno być dokonywane niezależnie od ciągłości bilansowej, z końcem roku obrachunkowego oraz niezależnie od tego, czy szacowanie w ubiegłym roku operacyjnym było prawidłowe, ponieważ wysokość szacunku takich samych nawet przedmiotów zależna jest od zupełnie innych czynników i nie jest ustawowo uzależnioną od szacunku ubiegłego roku. (N. T. A. z dnia 16 kwietnia 1933 r. L. Rej. 9023/30).

Władzy wymiarowej przysługuje zasadniczo prawo prostowania bilansu dla celów podatkowych, również i w zakresie oszacowania remanentów. Prawo władzy do sprostowania szacunku remanentów powstaje w ogóle dopiero w razie prawidłowego stwierdzenia, że podatnik przy ich oszacowaniu przekroczył granice przepisów ustawowych z jednej, a zasad prawidłowego bilansowania, w szczególności zasad prawidłowości bilansów — z drugiej strony i przyjął dowolnie za podstawę szacunku ceny, nie znajdujące uzasadnienia w stosunku faktycznym istniejącym w dniu bilansowym i mających wpływ na wartość remanentów dla przedsiębiorstwa. (N. T. A. z dnia 20 marca 1934 r. L. Rej. 4295/30).

Zmiana wartości remanentów przez władzę wymiarową jest dopuszczalna o ile szacowanie w bilansie nie było zgodne z prawidłami należytego bilansowania (N. T. A. z dnia 21 lutego 1934 r. L. Rej. 3138/32).

Różnice istniejące na dzień bilansowy między stanem faktycznym pozostałości towarów a stanem książkowym, same przez się nie mogą stanowić podstawy do dyskwalifikacji ksiąg. Podstawy do dyskwalifikacji mogą natomiast dostarczyć dopiero przyczyny zachodzących różnic. (N. T. A. z dnia 17 października 1935 r. L. Rej. 238/34 i 675/34).

Jeżeli różnice między stanem faktycznym pozostałości towarów, a stanem książkowym powstały wskutek zdarzeń nie obracających się w sferze woli przedsiębiorcy, jak np. wskutek zniszczenia towaru lub innego ubytku zwyczajnego, wskutek kradzieży itp., to oczywiście nie mogą one prowadzić do wniosku, że rachunkowość jest prowadzona wadliwie. (N. T. A. z dnia 17 października 1935 r. L. Rej. 238/34 i 675/34).

Spisanie remanentu z natury jest prawidłową formą sporządzenia inwentarza, a sam inwentarz — wciągnięty do ksiąg — może stanowić dowód na ilościowy stan zapasów.

Kontrola prawidłowości wyceny remanentów nie musi być umożliwiona samymi tylko wpisami książkowymi, bez wzięcia pod uwagę także materiałów pomocniczych w szczególności dowodów buchalteryjnych, jakimi są kopie faktur i zapiski, dotyczące sprzedaży gotówkowej. (N. T. A. z dnia 30 października 1935 r. L. Rej. 3299/34).

Do cen własnego kosztu, przyjętego przy oszacowaniu remanentów, w żadnym razie nie mogą być zaliczone koszty prowizji, wypłacanej przy sprzedaży wyrobów, ani też podatek obrotowy. (N. T. A. z dnia 4 grudnia 1935 r. L. Rej. 3952/34).

Na prawo władzy do podwyższenia wartości remanentów przy wymiarze na zasadzie art. 21 ust. o podatku dochodowym nie ma wpływu okoliczność, że odnośna różnica wartości pochodzi z czasu, poprzedzającego okres wymiarowy. (N. T. A. z dnia 26 kwietnia 1933 r. L. Rej. 9023/30).

Odpisy na wartości remanentów uniezasadnione spadkiem cen rynkowych poniżej cen zakupu, stanowią niepotrącalną rezerwę. Sprostowanie przez władzę na tej podstawie bilansu uzasadnia jej obowiązek uwzględnienia takiego sprostosowania bilansu także przy ustaleniu podstaw wymiaru w latach następnych. (N. T. A. z dnia 16 grudnia 1936 r. L. Rej. 4174/34, 4209/34 i 6099/35).

Zapisy w księgach

Zasady prawidłowego księgowania wymagają, by wszystkie wpisy były dokonywane na zasadzie dokumentów i rachunków, które stanowią podstawę wpisów.

Przy drobnej sprzedaży towarowej taką podstawę wpisu stanowić mogą szczegółowe zestawienia całodziennych targów oraz bloczki kasowe. (N. T. A. z dnia 10 kwietnia 1933 r. L. Rej. 2609/31).

Brak dokumentów do poszczególnych zapisów księgowych dyskwalifikuje księgi handlowe, o ile kupiec miał możność uzyskania dokumentów. (N. T. A. z dnia 15 stycznia 1937 r. L. Rej. 8211/34).

Brak całkowity lub częściowy dowodów na wpisy książkowe uzasadnia dostatecznie uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe. (N. T. A. z dnia 14 grudnia 1933 r. L. Rej. 7546/30).

Brak dowodów kasowych stanowi dostateczną podstawę do uznania ksiąg płatnika za nieprawidłowe wzgl. do odmówienia im mocy dowodowej (N. T. A. z dnia 1 października 1930 r. L. Rej. 3628/29).

Za dokumenty, popierające zapisy w księgach do transakcyj gotówkowych, nie mogą być uważane kartki, nie podpisane przez nikogo, a ujawniające w jednej sumie całodzienny utarg. (N. T. A. z dnia 8 maja 1935 r. L. Rej. 1584/33).

Przy drobnej sprzedaży towarowej podstawę wpisu stanowić mogą szczegółowe zestawienia całodziennych targów oraz bloki kasowe. (N. T. A. z dnia 10 kwietnia 1933. L. Rej. 2609/31).

Wyciągi z ksiąg obcych nie stanowią dowodów książkowych na poszczególne pozycje dziennika. (N. T. A. z dnia 14 grudnia 1933 r. L. Rej. 7546/30).

Stwierdzenie, że zapisy w księgach klientów opiewają na kwoty wyższe niż to wykazują księgi, nie dowodzi jeszcze nieprawidłowości ksiąg. W takich wypadkach obowiązkiem władzy jest zakomunikować podatnikowi wyniki dochodzeń celem umożliwienia mu obrony swych praw. (N. T. A. z dnia 9 kwietnia 1934 r. L. Rej. 11224/32).

Wpisaniu do ksiąg ulegają nie fakty prawne, lecz ekonomiczne. (N. T. A. z dnia 19 września 1938 r. L. Rej. 3629/36).

Nie tylko faktury, lecz także korespondencja handlowa, umowy handlowe, listy przewozowe, rachunki itp. są zdatnymi i pełnowartościowymi dowodami rachunkowymi. Ocena ich zdatności i wartości dla poszczególnych zaksięgowań zdarzeń gospodarczych należy do władzy orzekającej. (N. T. A. z dnia 28 lutego 1938 r. L. Rej. 7702/34).

Stwierdzenie przy poszczególnym zapisie buchalteryjnym braku takiego udokumentowania, które by nie powodowało wątpliwości, czy poszczególna pozycja została wydatkowana, może — bez potrzeby dyskwalifikacji całej księgowości — powodować nie uznanie poszczególnej pozycji za potrącalną od przychodów. (N. T. A. z dnia 2 stycznia 1935 r. L. Rej. 4915/32).

Zaległości i wady w księgowaniu

Zaległość w księgowaniu stanowi uchybienie formalne i uzasadnia wniosek o nieprawidłowości prowadzonych ksiąg. Przyczyna takich zaległości jest wobec formalnej strony zagadnienia obojętna, gdyż nie może ona tego uchybienia unicestwić. Okoliczność, że po zbadaniu ksiąg, postępowaniu wymiarowym i stwierdzeniu tego uchybienia, zaległości zostały usunięte, nie uprawnia płatnika do żądania uznania tych ksiąg za prawidłowe. (N. T. A. z dnia 21 października 1935 r. L. Rej. 9708/33).

Istnienie ujemnego salda na rachunek kasy obraża kardynalne zasady buchalterii. Ocena wagi stwierdzonej usterki pod kątem widzenia prawidłowości i rzetelności ksiąg pozostawiona jest swobodnemu uznaniu władzy. (N. T. A. z dnia 14 października 1936 r. L. Rej. 124/34).

Saldo kredytowe kasy jako wynik przeoczenia winno być ujawnione przy kontroli kasy. Brak codziennej kontroli kasy, umożliwiający takie przeoczenie, zwłaszcza przy większych obrotach dziennych, sprzeciwia się zasadom księgowości i uzasadnia uznanie ksiąg za nieprawidłowe. (N. T. A. z dnia 7 czerwca 1937 r. L. Rej. 10183/34).

Kasa winna wykazywać stan gotówki przedsiębiorstwa w ogóle, bez względu na tytuł pobrania poszczególnych kwot, a zatem także gotówkę zainkasowaną na rachunek osoby trzeciej. (N. T. A. z dnia 17 października 1935 r. L. Rej. 238/34).

Wyskrobanie choćby jednej pozycji w księgach zasadniczych kupca dyskwalifikuje księgi — nawet jeśli chodzi o pozycję przy podsumowaniu dziennika. (N. T. A. z dnia 5 marca 1937 r. L. Rej. 8516/34).

Powtarzające się poprawki zapisów w księgach handlowych mogą stanowić dostateczny powód dyskwalifikacji ksiąg z powodu formalnej wadliwości. (N. T. A. z dnia 1 kwietnia 1937 r. L. Rej. 9500/34).

Prawidła buchalterii zezwalają wprawdzie na pozostawienie końcowych wierszy strony nie zapisanymi, jeżeli na nich nie można umieścić całej pozycji, lecz przepisują kategorycznie skasowanie takich niezapisanych wierszy, tj. zakreślanie ich w taki sposób, aby uniemożliwić dopisanie na nich czegokolwiek w przyszłości. N. T. A. z dnia 9 grudnia 1927 r. L. Rej. 2581/25).

Wpisywanie pozycji do ksiąg handlowych z kilkumiesięcznym opóźnieniem samo już uzasadnia uznanie ksiąg handlowych za nieprawidłowe. (N. T. A. z dnia 11 maja 1931 r. L. Rej. 2594/29).

Okoliczność, że płatnik do czasu wniesienia odwołania zaległości w księgowaniu usunął, nie może usunąć wadliwości ksiąg, stwierdzonych w prawidłowym trybie postępowania w terminie wcześniejszym. (N. T. A. z dnia 2 maja 1928 r. L. Rej. 1753/26).

Księgowanie zakupu towarów dopiero po pokryciu faktury uzasadnia dyskwalifikowanie mocy dowodowej ksiąg handlowych. (N. T. A. z dnia 18 maja 1931 r. L. Rej. 2465/29).

Prawidłowa buchalteria nakazuje dodawanie stron nie tylko w celu zwiększenia przejrzystości ksiąg oraz ułatwienia korzystania z nich i porównywania poszczególnych zapisów między sobą, ale także celem utrudnienia zmian zapisów, jakie stanowi znaczniejsza liczba pozycyj „do przeniesienia“ i „z przeniesienia“. Sumowanie ma zatem swoje znaczenie dla oceny ksiąg: zupełny brak sum lub brak sum atramentowych samo przez się nie wystarcza wprawdzie do uznania ksiąg za nieprawidłowe, ale zależnie od okoliczności danego przypadku, w związku z innymi usterkami może być uznany za istotny. (N. T. A. z dnia 9 grudnia 1927 r. L. Rej. 2581/25).

Wymogiem prawidłowej rachunkowości kupieckiej jest, by zdarzenia gospodarcze, które mają być przedmiotem wpisów do ksiąg, znalazły zupełne odbicie w treści tych zapisów, tzn. żeby osnowa rachunkowa zapisów pokrywała treść faktyczną zdarzenia.

Prawidła buchalteryjne wymagają prawnego ujawnienia wszelkich samodzielnych, a dla przedsiębiorstwa istotnych zdarzeń w ich własnej formie, tj. takiej osnowy, by na podstawie treści zapisu można było sprawdzić, czy odnośne zdarzenie gospodarcze ujawniono pod każdym względem prawidłowo i zgodnie z rzeczywistością. Taką kontrolę umożliwia tylko wpis zupełny pod względem podmiotowym i przedmiotowym.

Księgowanie cen netto za towar sprzedany w trybie komisowym, a zatem po potrąceniu prowizji i kosztów, uchybia postulatowi zupełności wpisów.

Gotówka wpływająca lub otrzymany kredyt, bez względu na źródło podmiotowe, wymagają zapisu do ksiąg, chociażby obsługiwały przedsiębiorstwo jedynie przejściowo, na krótki czas.

Stan faktyczny nie księgowania wpływów gotówkowych lub kredytowych, niezależnie od przyczyny nieksięgowania, uzasadnia wniosek o nieprawidłowości ksiąg. (N. T. A. z dnia 27 stycznia 1939 r. L. Rej. 1490/36).

Spóźnione księgowanie faktur, nawet z powodu domagania się opustu z ceny fakturowej, stanowi dostateczny powód do uznania ksiąg handlowych za nieprawidłowe. (N. T. A. z dnia 21 maja 1935 r. L. Rej. 6344/33).

Dokumenty wydatkowe stanowią dostateczne udokumentowanie zapisów odnoszących się do gotówkowego zakupu towarów.

Kopie wysyłanych dostawcom rozliczeń, odnoszących się do zakupu towarów są dowodem równoznacznym z fakturami dostawców, a więc dowodem dostatecznie uzasadniającym odnośny zapis książkowy, zwłaszcza w połączeniu z dowodami wypłat na ciężar rachunków dostawców. (N. T. A. z dnia 30 października 1936 r. L. Rej. 9701/32).

Wyjaśnić należy, że w danym wypadku spór toczył się o to czy księgi handlowe mogą być uznane za nieprawidłowe tylko z tego powodu, iż na część zakupu towaru kupiec nie posiadał faktur dostawców.

Nieujawienie w księgach handlowych pożyczki, zaciągniętej w towarach uzasadnia uznanie ksiąg za nieprawidłowe. (N. T. A. z dnia 6 kwietnia 1938 r. L. Rej. 4658/33).

Według zasad prawidłowego księgowania każde poszczególne zjawisko powodujące przemiany w stanie majątkowym przedsiębiorstwa winno w odpowiedniej dacie kalendarzowej znaleźć swój wyraz na właściwym rachunku książkowym. Wyjście towaru ze składu przedsiębiorstwa w wykonaniu umowy kupna-sprzedaży jest niewątpliwie takim zjawiskiem, wymagającym książkowego utrwalenia we właściwej formie. (N. T. A. z dnia 14 czerwca 1933 r. L. Rej. 3034/31).

Księgowanie wybranych na własne potrzeby towarów nie w chwili uskutecznienia wybrania, lecz dopiero w końcu roku i ustalenia ich wartości szacunkowo, uchybia istotnej zasadzie księgowania. (N. T. A. z dnia 7 września 1934 r. L. Rej. 435/32).

Transakcja z dostawy towaru winna być ujawniona w księgach handlowych zwłaszcza także wówczas, gdy odbiorca zgłosił roszczenia odszkodowawcze z powodu nieodpowiedniej jakości towaru. (N. T. A. z dnia 4 grudnia 1933 r. L. Rej. 238/34 i 675/34).

Ani przepisy prawa, ani prawidła księgowości nie wymagają wymienienia na dowodach kasowych sprzedaży gotówkowej nazwisk odbiorców. (N. T. A. z dnia 10 marca 1937 r. L. Rej. 10041/33).

Uskutecznianie wpisów w księdze kasowej przedsiębiorstwa handlu towarowego na podstawie niepodpisanych kartek, w których w jednej sumie uwidoczniono utarg gotówkowy całego dnia, w drugiej zaś wpływy dłużników, bez udokumentowania wpisów wydawanymi na każdą pozycję utargu gotówkowego asygnatami kasowymi, uzasadnia pominięcie ksiąg jako kwalifikowanego środka dowodowego. (N. T. A. z dnia 8 maja 1935 r. L. Rej. 1584/33).

Terminarz PODATKOWY

na MIESIĄC LUTY 1943 r.

Podatki państwowe

5 luty: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego podatku od energii elektrycznej, który dostawca energii pobrał w drugiej połowie stycznia.

7 luty: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego podatku od uposażeń służbowych, potrąconego przez pracodawcę od uposażeń wypłaconych w styczniu, przy dołączeniu przepisanego imiennego wykazu zatrzymanych potrąceń podatkowych.

10 luty: Wpłata do właściwej kasy gminnej (miejskiej) drugiej częściowej kwoty dodatku wojennego do daniny od mieszkańców.

10 luty: Wpłata do właściwej kasy gminnej (miejskiej) dodatku wojennego do daniny od mieszkańców, potrąconego w styczniu przez pracodawcę — przy dołączeniu przepisowego zgłoszenia.

15 luty: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego zaliczki na podatek obrotowy za styczeń przez podatników, których obrót w roku kalendarzowym 1942 przekroczył 50 000 złotych — przy dołączeniu deklaracji do wymiaru podatku obrotowego za miesiąc styczeń.

20 luty: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego podatku od energii elektrycznej, pobranego w pierwszej połowie lutego przez dostawcę energii.

Podatki gminne

7 luty: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego opłaty do funduszu pracy od tantiem, które w styczniu wypłacono.

10 luty: Wpłata do właściwej kasy gminnej (miejskiej) drugiej częściowej kwoty daniny od mieszkańców za rok obrachunkowy 1942.

10 luty: Wpłata do właściwej kasy gminnej (miejskiej) daniny od mieszkańców, ściągniętej w styczniu przez pracodawców — przy dołączeniu przepisowego zgłoszenia.

10 luty: Wpłata do właściwej kasy Ubezpieczalni Społecznej dodatków do ubezpieczeń na wypadek choroby, inwalidztwa, renty, od wypadków, od bezrobocia i do funduszu pracy od wynagrodzeń wypłaconych w miesiącu styczniu.

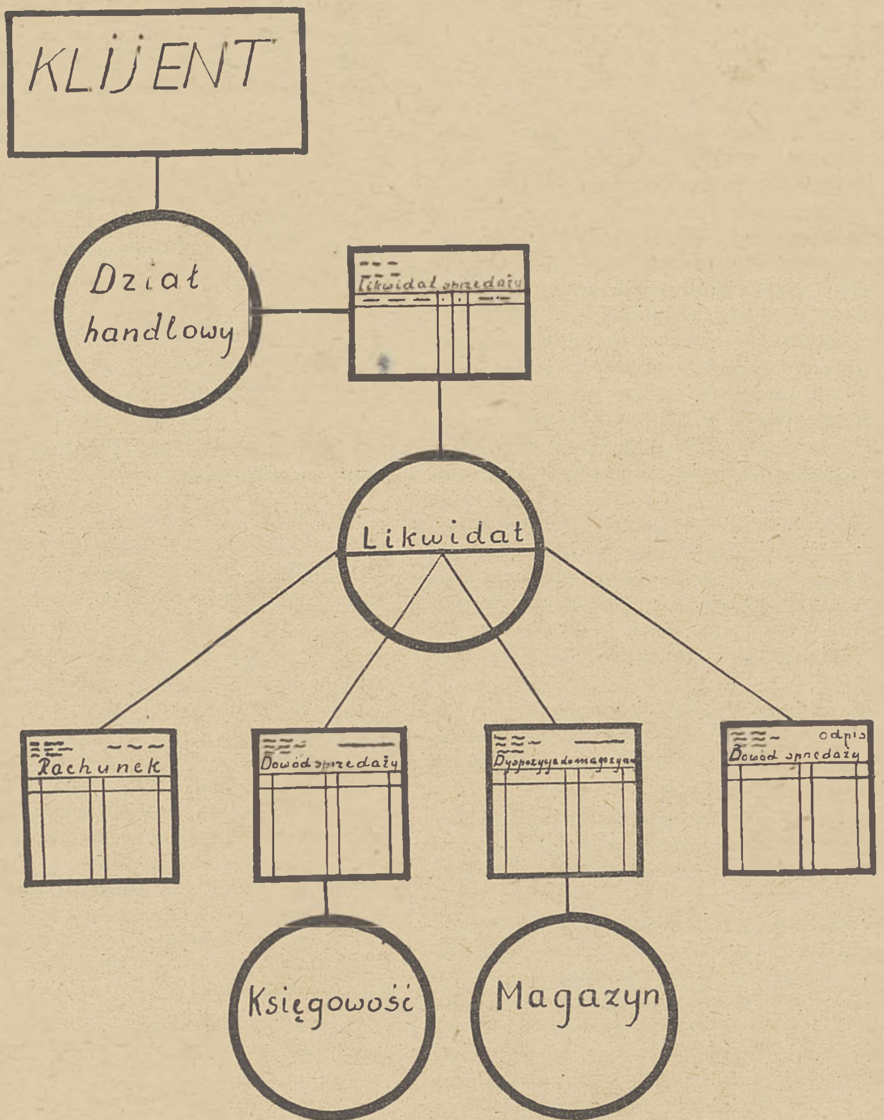
15 luty: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego czwartej zaliczki na podatek zarobkowy za rok obrachunkowy 1942 w wysokości jednej czwartej części podatku zarobkowego za rok obrachunkowy 1941.

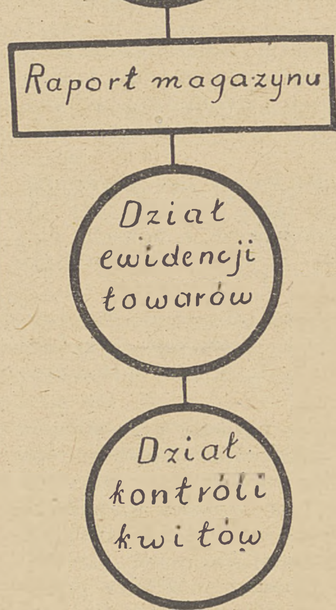
15 luty: Wpłata podatku skumulowanego od wynagrodzeń za styczeń przy dołączeniu przepisowej deklaracji do wymiaru podatku skumulowanego od wynagrodzeń.

28 luty: Wpłata do kasy właściwego Urzędu Skarbowego opłaty do funduszu pracy od czynszów najmu, pobranych w czwartym kwartale roku kalendarzowego 1942.

1 do 28 luty: Wpłata do właściwej kasy gminnej (miejskiej) opłat za wodę, czyszczenie kanałów i ulic, a to stosownie do nakazu zapłaty.

SZEMAT SPRZEDAŻY TOWARÓW DLA ROLNIKÓW

Rachunkowość Spółdzielni
WEDŁUG WSKAZÓWEK ZWIĄZKU REWIZYJNEGO

Zakup i sprzedaż towarów dla rolników

W niektórych spółdzielniach bada się szczegółowo celowość sporządzania dokumentów do księgowania według ich rodzajów, oraz drogę krążenia dokumentów. Dla przykładu podajemy schematy zakupu i sprzedaży „Towarów dla rolników" oraz wyjaśnienia do schematów.

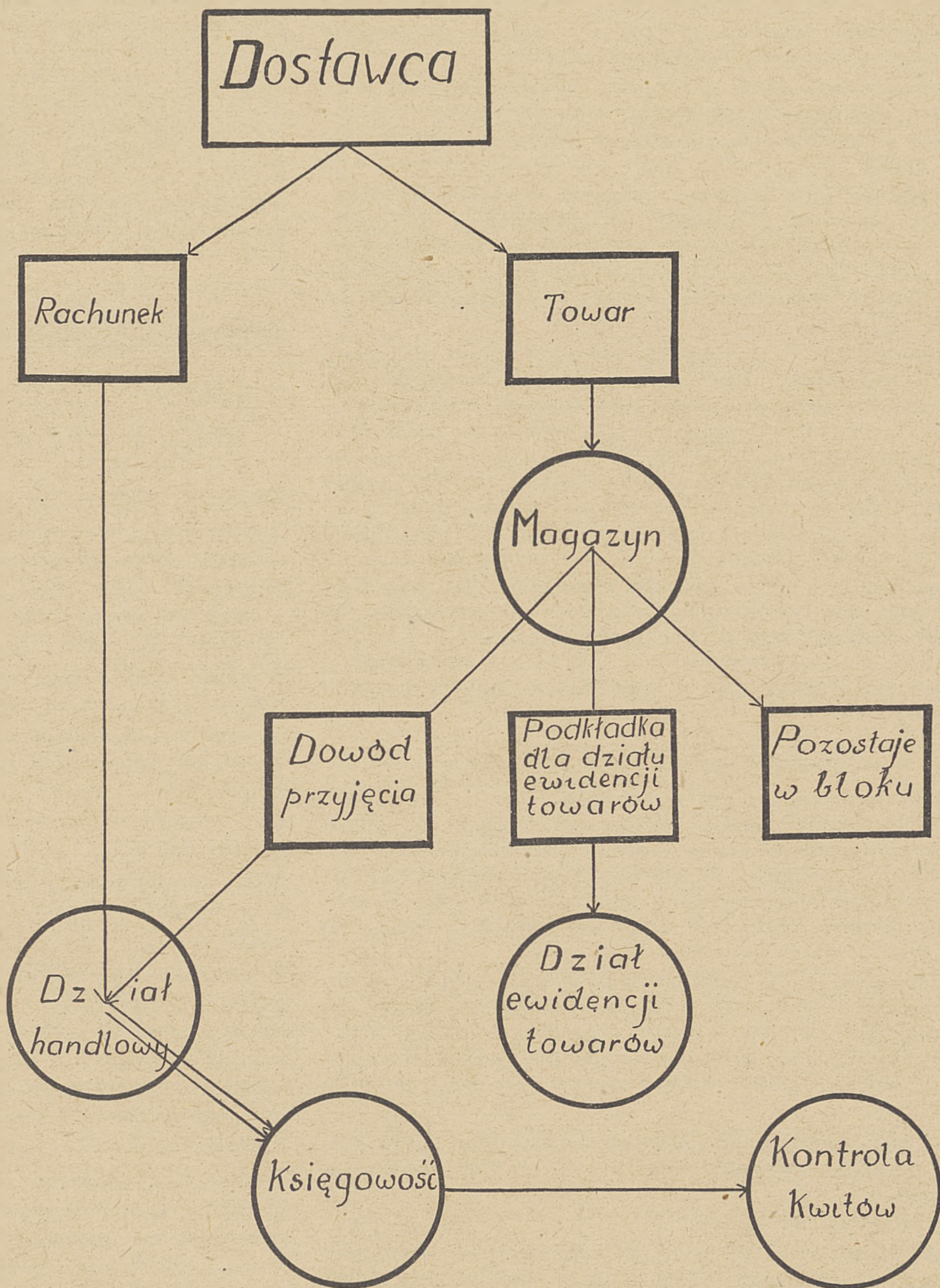
Sprzedaż towarów dla rolników

Sprzedaż towarów dla rolników odbywa się za gotówkę lub na kredyt. Kierownik działu w swoim bloku wystawia pod kalką dyspozycję do likwidatury, podając jakość, cenę i ilość towaru, oraz zaznacza, czy towar ma być sprzedany za gotówkę czy na kredyt. Likwidatura wy-

w ten sposób, że rachunek, dowód sprzedaży, dyspozycja do magazynu i odpis pozostający w bloku — mają jeden i ten sam numer.

Przy sprzedaży kredytowej klient na dowodzie sprzedaży przez dwie kalki kwituje odbiór towaru. W ten sposób na dyspozycji do magazynu i na odpisie pozostającym w bloku, jest pokwitowanie odbiorcy.

SZEMAT PRZYJĘCIA TOWARÓW DLA ROLNIKÓW

pisuje w bloku sprzedaży gotówkowym względnie kredytowym (zależnie od dyspozycji) — pod trzy kalki — cztery jednobrzmiące kwity. Kwit pierwszy jest rachunkiem dla klienta, drugi — dowodem sprzedaży, — trzeci — dyspozycją na wydanie towaru z magazynu, a czwarty pozostaje w bloku.

Dyspozycję kierownika działu dołącza się do dowodu sprzedaży. Wszystkie bloki sprzedaży są numerowane

Kwit I — Rachunek — zabiera klient.

Kwit II — Dowód sprzedaży gotówkowej, wraz z rachunkiem i dyspozycją do magazynu likwidatura podaje do kasy i po wpłaceniu gotówki klient otrzymuje rachunki i dyspozycję do magazynu, a dowody sprzedaży z całego dnia są zsumowane i przy asygnacie kasowej przychodowej — przesyłane z raportem kasowym do księgowości. Księgowość sporządza zestawienie

sprzedanych towarów i księguje towary sprzedane na odpowiednich kontach, zbiorowo jako targ.

Dowód sprzedaży kredytowej — pozostaje narazie w bloku i na drugi dzień rano blok przesyłany jest do księgowości. Księgowość odbiera dowody sprzedaży, kwitując datownikiem i podpisem na kwicie czwartym, który pozostaje w bloku. Księgowość jednocześnie sprawdza czy są dołączone dyspozycje i czy towar został pokwitowany.

Dowody sprzedaży kredytowej są księgowane osobno, to znaczy — każdy pod osobną pozycją.

Kwit III — Dyspozycja do magazynu.

Na podstawie dyspozycji — magazyn wydaje towar. Jeżeli towar został sprzedany za gotówkę, to na dyspozycji do magazynu, po zabraniu towaru klient potwierdza odbiór. W końcu dnia magazyn wpisuje do raportu magazynowego wydane towary — osobno dyspozycje sprzedaży gotówkowej i osobno kredytowej.

Ponieważ dyspozycyj sprzedaży gotówkowej jest dużo, magazyn sporządza zestawienia i na podstawie tych zestawień — wciąga do raportu. Raporty są pisane pod jedną kalkę.

Następnego dnia magazyn przesyła wszystkie dyspozycje, wraz z książką raportów magazynowych do działu ewidencji towarów. Dział ewidencji sprawdza raport oraz zestawienia i pierwszy egzemplarz raportu — wraz z dyspozycjami i zestawieniem zabiera, kwitując odbiór na odpisie raportu.

Na podstawie otrzymanych dowodów dział ewidencji księguje w kartotece rozchód wydanych towarów. W kartotece działu ewidencji przychód i rozchód towarów prowadzony jest tylko ilościowo. Likwidatura po skończeniu bloku sprzedaży odsyła go do działu ewidencji towarów, gdzie prowadzona jest kontrola kwitów. Każdy numer wydanego kwitu wpisuje się kolejno do księgi kontroli kwitów. Gdy dyspozycja na wydanie towarów (kwit trzeci) wróci do działu ewidencji, wówczas w książce kontroli kwitów oznacza się w miejscu gdzie kwit ten był wpisany, datę jego zrealizowania. Okienka nie oznaczone datownikiem świadczą o nieodebraniu towaru.

Raporty magazynowe wraz z dowodami odkładane są co dzień do segregatorów i pozostają w dziale ewidencji towarów.

Przychód towarów dla rolników

Dostawca wysyła towar i rachunek.

1. Rachunek otrzymany wpisuje registratura do „Książki doręczeń rachunków", w której są następujące rubryki: L. p., Data otrzymania, Firma wysyłająca rachunek, suma rachunku, data doręczenia do działu handlowego, Pokwitowanie działu handlowego, Data doręczenia rachunku do księgowości — pokwitowanie księgowości.

2. Rachunek za pokwitowaniem doręcza się do działu handlowego. Magazyn po otrzymaniu towaru wpisuje dowód przyjęcia towaru w trzech egzemplarzach (w bloku numerowanym pod dwie kalki) podając firmę nadawczą, Nr. Nr. wagonów, ilość, rodzaj towaru i uwagi o ładunku (braki itp.).

1-szy egz. dowodu przyjęcia otrzymuje dział handlowy,

2-gi — dział ewidencji towarów przy raporcie magazynowym,

3-ci pozostaje w bloku.

Dział handlowy dołącza dowód przyjęcia do rachunku i zwraca registraturze. Registratura dołącza rachunek wraz z dowodem przyjęcia do księgowości — za pokwitowaniem.

Magazyn wpisuje przychód towaru do raportu magazynowego i następnego dnia przesyła wraz ze wszystkimi dowodami 2-gi egzemplarz dowodu przyjęcia do działu ewidencji. Dział ewidencji towarów — wciąga do kartoteki przychód towaru.

Dział kontroli kwitów (przy dziale ewidencji towarów) otrzymuje z magazynu ukończone bloki dowodów przyjęcia i wpisuje kolejno każdy kwit do księgi kontroli kwitów. Datownikiem oznacza przy numerze datę wpłynięcia 1-go egzemplarza dowodu przyjęcia, który znajduje się wraz z rachunkiem w księgowości. Okienka otwarte w księdze kontroli kwitów — świadczą, że dowód przyjęcia znajduje się w dziale handlowym. Dział handlowy przetrzymuje dowody przyjęcia — aż do czasu nadejścia rachunu. Na podstawie znajdujących się dowodów przyjęcia w dziale można zawsze stwierdzić, na które towary brak rachunków, a tym samym, które towary są przychodowe w księgowości.

W sprawie księgowania zasiłków

W księgowości Związku Rewizyjnego Spółdzielni w GG. przyjęto zasadę dokonywania odpisów na majątku stałym w drodze pośredniej (patrz „Spółdzielca" Nr. 18/42).

Zgodnie z objaśnieniami do planu kont (grupy 24 i 25), ta sama zasada dotyczy zasiłków (subsydiów) bezzwrotnych, udzielonych spółdzielniom na cele inwestycyjne.

Według dyspozycji Kierownika Niemieckiej Służby Rewizyjnej, należy odmienne księgowania zasiłków, choćby udzielonych dawniej, zmienić, obciążając sumą zasiłku konto majątku stałego, a uznając nią konto równoważników wartości majątku stałego.

DO WSZYSTKICH SPÓŁDZIELNI!

Redakcja „Spółdzielcy" już wielokrotnie zwracała się do Spółdzielni z prośbą o zastosowanie się przy posyłaniu tekstów ogłoszeń statutowych lub ustawowych do zarządzenia Komisarza Państwowej Rady Spółdzielczej z dnia 16 lutego 1942 r. umieszczonego w Numerze 5 „Spółdzielcy" z dnia 10 marca 1942 na stronie 108.

Według tego zarządzenia wszystkie spółdzielnie mają teksty ogłoszeń, które w myśl przepisów statutów względnie ustawy o spółdzielniach winny być umieszczane w organie przeznaczonym do ogłoszeń spółdzielni, przesyłać wprost do Centrali Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie w Krakowie, ul. Straszewskiego 43.

Mimo to spółdzielnie nie stosują się do tego zarządzenia, a przesyłają teksty ogłoszeń do Wydawnictwa Rolniczego.

Redakcja uprasza wszystkie spółdzielnie, aby we własnym interesie ściśle stosowały się do zarządzenia Komisarza Państwowej Rady Spółdzielczej i wszelkie ogłoszenia, jakie mają się ukazać w „Spółdzielcy", przesyłały wprost pod adresem: Związek Rewizyjny Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie, Centrala, Kraków, Straszewskiego Nr. 43, I. p.

Spółdzielnie należące do Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie mogą ogłoszenia przesyłać za pośrednictwem swojego Związku Okręgowego, o ile to nie opóźni sprawy. W razie nagłości ogłoszenia lepiej jest przesyłać tekst wprost do Centrali, a odpis tekstu do Związku Okręgowego. W takim wypadku jednak należy Związek Okręgowy równocześnie zawiadomić, że Centrala otrzymała ogłoszenie bezpośrednio, a to w celu unikania podwójnego przysyłania ogłoszenia raz ze spółdzielni wprost, a następnie przez Związek Okręgowy powtórnie.

OGŁOSZENIA REJESTROWE I STATUTOWE

OBJAŚNIENIE ZNAKOW: N-ry DOLNE Z PRAWEJ STRONY: Nr ogłoszenia w piśmie i kolejność ogłoszeń kilkakrotna.

CENNIK OGŁOSZEŃ SPÓŁDZIELNI: Ogłoszenia rejestrowe: pierwszy wpis — zł 80.—; zmiany w rejestrze — zł 30.—; za każde ogłoszenie likwidacyjne — zł 30.—. Ogłoszenie o walnym zgromadzeniu — zł 45.—. Ogłoszenie bilansu w tabeli — zł 80.—, oddzielnie — zł 160.—.

Rejestracja nowych statutów

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, dnia 9 grudnia 1942. I. RS. II. 127. Sprawa wpisania do rejestru spółdzielni firmy Góralska Okręgowa Mleczarnia Spółdzielcza „Pieniny" w Krościenku n/D z odpow. udział. postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni, numer rejestru I. RS. II. 127 następujące dane: Rubr. 1. Numer kolejny wpisu 1. Rubr. 2. Firma spółdzielni, siedziba, rodzaj i zakres odpowiedzialności członków: Góralska Okręgowa Mleczarnia Spółdzielcza „Pieniny" w Krościenku n/D z odpowiedzialnością udziałami. Rubr. 3. Przedmiot przedsiębiorstwa, ograniczenia co do zawierania umów z niečzłonkami: przedmiotem przedsiębiorstwa spółdzielni jest prowadzenie wspólnego przerobu i zbytu nabiału i jaj, dostarczanych przez członków oraz wspólne nabywanie i dostarczanie członkom artykułów, potrzebnych w gospodarstwie hodowlanym i nabiałowym. Spółdzielnia może nadto rozszerzyć swą działalność na producentów mleka i jaj z terenu swego działania, nie będących jej członkami. Rubr. 4. Wysokość udziału, wpłat na udział i czas ich dokonywania: udział wynosi 10 zł., płatny w całości przy zadeklarowaniu. Rubr. 5. Imiona i nazwiska członków zarządu: Tadeusz Kęsek, Franciszek Kołodziejczyk i Koterba Karol. Rubr. 6. a) czas trwania spółdzielni nieograniczony, b) pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest organ prasowy Związku Rewizyjnego, c) rok obrachunkowy kalendarzowy, d) zarząd składa się z trzech członków; pod brzmieniem firmy podpisują łącznie co najmniej dwaj członkowie zarządu, e) ograniczenia uprawnień zarządu wedle art. 17 statutu, g) przepisy o likwidacji ustawowe. Rs. 808

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, dnia 6 stycznia 1943 r. I. RS. II. 129. Sprawa wpisanie firmy Rajonowa Mołoczarnia — spółdzielnia z odpow. udział. w Krynicy do rejestru spółdzielni postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni, numer rejestru I. RS. II. 129, następujące dane: Rubr. 1. Numer kolejny wpisu 1. Rubr. 2. Firma spółdzielni, siedziba, rodzaj i zakres odpowiedzialności członków: „Rajonowa Mołoczarnia" — spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałami w Krynicy. Rubr. 3. Przedmiot przedsiębiorstwa, ograniczenia co do zawierania umów z niečzłonkami: a) zbyt i przeróbka mleka i innych produktów rolnych, b) melioracje pastwisk i łąk, c) kupno i dzierżawa nieruchomości, d) zakładanie i prowadzenie stacji kontroli mleczności dla podniesienia jakości bydła, e) zakładanie i prowadzenie stajni zarodowej bydła mlecznego i stajni dla hodowli i polepszenia gatunku zwierząt domowych, f) dostarczanie swoim członkom wszelkich przyrządów, potrzebnych do prowadzenia gospodarstwa mlecznego a także paszy, nasion roślin pastewnych itp. i utrzymywanie w tym celu składów i magazynów, g) nie prowadząc przedsiębiorstwa ubezpieczeń udzielanie członkom pomocy na wypadek straty rogacizny, odpowiednio do możności, jakimi spółdzielnia rozporządza, h) dla podniesienia poziomu kulturalnego swych członków urządzanie lekcyj i kursów z dziedziny mleczarstwa, rolnictwa i spółdzielczości i prowadzenie biblioteki. Spółdzielnia może rozszerzyć swą działalność i na niečzłonków. Rubr. 4. Wysokość udziału, wpłat na udział i czas ich dokonywania: udział wynosi 25 zł. — obowiązkowy wniosek gotówkowy wynosi 5 zł. Rubr. 5. Imiona i nazwiska członków zarządu i zastępców: Popadiuk Wasyl, Mgr. Teofil Ukraińśkyj, Semczyszak Michael, Sznicer Michael, Chmielowśkyj Iwan. Rubr. 6. a) czas trwania spółdzielni nieograniczony, b) pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest czasopismo „Spółdzielca", c) rok obrachunkowy kalendarzowy, d) zarząd składa się z trzech członków i dwóch zastępców — pod brzmieniem firmy podpisy dwóch członków zarządu, e) ograniczenia uprawnień zarządu, f) postanowienia o zastępcach i g) przepisy o likwidacji ustawowe. Rs. 808a

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, dnia 17 grudnia 1942. I. RS. II. 128. Sprawa wpisania do rejestru spółdzielni firmy Spółdzielnia Spożywców „Przyjaźń" w Pasierbcu z odpowiedzialnością udziałami postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni, numer rejestru I. RS. II. 128. następujące dane: Rubr. 1. Numer kolejny wpisu 1. Rubr. 2. Firma spółdzielni, siedziba, rodzaj i zakres odpowiedzialności członków: Spółdzielnia Spożywców „Przyjaźń" w Pasierbcu z odpowiedzialnością udziałami. Rubr. 3 Przedmiot przedsiębiorstwa, ograniczenia co do zawierania umów z niečzłonkami: spółdzielnia będzie organizować i prowadzić wszelkiego rodzaju zakłady gospodarcze oraz podejmować działalność społeczno-kulturalną, w szczególności zaś będzie kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawać je detalicznie swoim członkom. Ponadto spółdzielnia będzie: a) przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w imieniu i na rachunek Banku Spółdzielczego „Społem" w Warszawie i za zezwoleniem tegoż Banku; b) wymieniać płody rolne na artykuły spożywcze, skupować płody rolne, przerabiać i zbywać na własny i komisowy rachunek; c) prowadzić wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną, związaną z działalnością spółdzielni. Walne Zgromadzenie może zezwolić na działalność gospodarczą i z niečzłonkami. Rubr. 4. Wysokość udziału, wpłat na udział i czas ich dokonywania: udział wynosi 25 zł., płatny w całości przy zadeklarowaniu. Rubr. 5. Imiona i nazwiska członków zarządu: Pławecki Józef, Giza Władysław i Ryś Antoni. Rubr. 6. a) czas trwania spółdzielni nieograniczony, b) pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest czasopismo „Spółdzielca", c) rok obrachunkowy kalendarzowy, d) zarząd składa się z trzech członków — pod brzmieniem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu, e) ograniczenia uprawnień zarządu wedle § 29 statutu, g) przepisy o likwidacji wedle § 37 i 38 statutu. Rs. 808b

Nr. I. Rp. 85/42. I. RS. V. 100. Dnia 19 grudnia 1942 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy Jana Opalińskiego i tow. w Boguchwale o wpisanie do rejestru spółdzielni nowo założonej firmy, postanawia wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru spółdzielni 100 następujące dane: Firma: Mleczarnia Spółdzielcza w Boguchwale z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba: Boguchwała. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: Przedmiotem przedsiębiorstwa Spółdzielni jest prowadzenie wspólnego przerobu i zbytu nabiału i jaj, dostarczanych przez członków oraz wspólne nabywanie i dostarczanie członkom artykułów, potrzebnych w gospodarstwie hodowlanym i nabiałowym. Spółdzielnia ma prawo zakładać na terenie swej działalności mleczarnie, zbiornice mleka i jaj, śmietanczarnie, składy, filie, sklepy, pijalnie mleka oraz zakłady dla wyrobu serów i innych produktów nabiałowych. Czas trwania Spółdzielni jest nieograniczony. Spółdzielnia może nadto rozszerzyć swą działalność na producentów mleka i jaj z terenu swego działania nie będących jej członkami. Udział wynosi 10 zł. płatny zaraz 4 zł., resztę w 2 równych ratach miesięcznych. Członkowie zarządu: Jan Opaliński, Ludwik Haba, Piotr Gajdek. a) Czas trwania spółdzielni nieograniczony, b) pismo do ogłoszeń Dziennik urzędowy, c) rok obrachunkowy kalendarzowy, d) zarząd składa się z 3 osób powołanych przez Radę nadzorczą. Firmę podpisuje dwóch członków zarządu łącznie, e) ograniczenia uprawnień zarządu są zawarte w art. 17 statutu, g) przepisy o likwidacji ustawowe. Data wpisu 21 grudnia 1942 r. Rs. 812

Nr. akt I. Rp. 50/42. — I. RS. V. 98. Dnia 7 grudnia 1942 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie postanawia wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru V. 98 następujące dane: Firma: Spółdzielnia Spożywców „Orzeł" w Gorzycach z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba: Gorzyce. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: Spółdzielnia będzie organizować i prowadzić wszelkiego rodzaju zakłady gospodarcze oraz podejmować działalność społeczno-kulturalną, w szczególności zaś będzie kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawać je detalicznie swoim członkom. Ponadto spółdzielnia będzie: a) przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w imieniu i na rachunek Banku Spółdzielczego „Społem" w Warszawie i za zezwoleniem tegoż Banku, b) wymieniać płody rolne na artykuły spożywcze. skupować płody rolne, przerabiać i zbywać na własny i komisowy rachunek, c) prowadzić wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną, związaną z działalnością spółdzielni. Uwaga do § 3, ustępu 1: walne zgromadzenie może zezwolić na działalność gospodarczą i z niečzłonkami. Udział wynosi 25 zł. — płatne 15 zł. zaraz, zaś reszta do miesiąca. Członkowie zarządu: Wojciech Komoda, Józef Dominikowski, Jan Fietko. a) Czas trwania spółdzielni nieograniczony, b) pismo do ogłoszeń Dziennik urzędowy, c) rok obrachunkowy kalendarzowy, d) zarząd składa się z 3 osób powołanych przez Radę nadzorczą. Firmę podpisuje dwóch członków zarządu łącznie. e) Ograniczenia uprawnień zarządu zawarte są w § 29 statutu, f) przepisy o likwidacji ustawowe. Data wpisu: 7 grudnia 1942 r. , Rs. 812a

Zmiany statutów

Na Walnych Zebraniach: Spółdzielni Mleczarskiej z odp. udz. w Domaradzu, odbytym w dniu 1 grudnia 1940 i Spółdzielni Mleczarskiej z ogr. odp. w Golcowej, odbytym w dniu 16 lutego 1941 r. uchwalono połączenie się obydwóch Spółdzielni z tym, że Spółdzielnią przejmującą będzie Spółdzielnia Mleczarska w Domaradzu. Podstawą prawną połączenia jest statut Spółdzielni Mleczarskiej w Domaradzu, podstawą rachunkową, bilansy obydwóch Spółdzielni sporządzone na 31 grudnia 1939 sprawdzone przez rewizje. W związku z przyjęciem statutu Spółdzielni w Domaradzu, Spółdzielnia Mleczarska w Golcowej zniosła odpowiedzialność dodatkową, pozostawiając odpowiedzialność tylko zadeklarowanymi udziałami. Wzywa się wierzycieli niezgadzających się na tę zmianę do zgłaszania się w terminie ustawowym, pod adresem Spółdzielni przejmującej, celem ich zaspokojenia. Sp. 793/Ogł. III

Na Walnym Zebraniu Banku Ludowego, Spółdzielni z ogr. odp. w Tarnowie uchwalono połączyć Spółdzielnię z Kasą Stefczyka w Tarnowie na Strusinie i postanowiono obniżyć jednostkę udziałową ze zł. 100.— na zł. 50.— a dotychczasową odpowiedzialność członków Banku Ludowego Spółdz. z ogr. odpow. w Tarnowie zmienić na odpowiedzialność udziałami i dodatkową do 9-ciokrotnej wysokości pierwszego zadeklarowanego udziału. Sp. 814/Ogł. II

Nr. akt I. RS. I. 36. Dnia 7 stycznia 1943 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie po rozpoznaniu w dniu 7 stycznia 1943 r. sprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu o wpisanie do rejestru spółdzielni zmiany statutu postanawia wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru I. 36 następujące dane: Polski Bank Spółdzielczy w Tarnobrzegu z ograniczoną odpowiedzialnością. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami oraz dodatkową kwotą równającą się do 50-cio-krotnej wysokości deklarowanego udziału. II. Udział wynosi 10 zł. Data wpisu: 12 stycznia 1943 r. Rs. 818

Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni Mleczarskiej w Orchowcu z odpowiedzialnością udziałami uchwaliło w dniu 11 grudnia 1942 r. obniżyć dotychczasowy udział członkowski wynoszący zł. 30.— z tym, że udział jest płatny 2 zł. przy przystąpieniu, a reszta w 28 ratach miesięcznych. Wzywa się wszystkich wierzycieli niezgadzających się na powyższe zmiany do zgłoszenia swych pretensyj, celem ich zaspokojenia. Wierzycieli, którzy w ciągu trzech miesięcy od daty trzeciego ogłoszenia nie zgłoszą się do Spółdzielni, uważać się będzie za zgadzających się na powyższe zmiany. Sp. 822/Ogł. I

II. RS. I. 47. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 10 grudnia 1942 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Bank Spółdzielczy, Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Dąbrowie, że firma Spółdzielni otrzymuje brzmienie: Bank Spółdzielczy z ograniczoną odpowiedzialnością w Dąbrowie. Członkowie odpowiadają za zobowiązania Spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Oprócz tego ponoszą za zobowiązania Spółdzielni odpowiedzialność dodatkową ograniczoną 10-krotną. Przedmiotem Spółdzielni jest: 1. Udzielanie kredytów w formie dyskonta weksli, pochodzących z obrotów handlowych, pożyczek wekslowych lub skryptowych oraz w rachunku bieżącym, zabezpieczonych bądź hipotecznie, bądź przez poręczenie co najmniej dwóch majątkowo odpowiedzialnych osób, bądź zastawem papierów wartościowych, wymienionych w punkcie 5. 2. Redyskont weksli. Przyjmowanie wkładów pieniężnych z prawem wydawania dowodów wkładowych imiennych, jednak bez prawa wydawania takich dowodów płatnych okazicielowi. 3. Wydawanie przekazów, czeków i akredytyw oraz dokonywanie wypłat i wpłat w granicach Państwa, z tym, że wykonywanie tych czynności dla niečzłonków uzależnione jest od przynależności do Związku Rewizyjnego. 4. Kupno i sprzedaż na rachunek własny oraz na rachunek osób trzecich papierów procentowych, państwowych i samorządowych, listów zastawnych, akcji central gospodarczych i przedsiębiorstw organizowanych przez Spółdzielnie i związki lub centrale gospodarcze oraz akcji Banku Polskiego. 5. Odbiór wypłat na rachunek osób trzecich, inkaso weksli i dokumentów z tym, że wykonywanie tych czynności dla niečzłonków uzależnione jest od przynależności do Związku Rewizyjnego. 6. Przyjmowanie subskrypcji na pożyczki państwo-

we i komunalne, oraz na akcje przedsiębiorstw o których mowa w punkcie 4. 7. Zastępstwo czynności na rzecz Banku Polskiego i banków państwowych. 8. Przyjmowanie do depozytu papierów wartościowych i innych walorów, oraz wynajmowanie kasetek zabezpieczonych. Czynności wymagających koncesji Ministra Skarbu, Spółdzielnia przed uzyskaniem koncesji podejmować nie może. Czas trwania Spółdzielni jest nieograniczony. Ogłoszenia Spółdzielni będą umieszczane w organie prasowym Związku Rewizyjnego do którego Spółdzielnia należy. Rok kalendarzowy jest rokiem obrachunkowym. Dyrekcja składa się z trzech członków. Do oświadczenia woli w imieniu Spółdzielni konieczne jest współdziałanie co najmniej dwóch członków Dyrekcji. Za Spółdzielnię podpisuje Dyrekcja w ten sposób, że do firmy dołączają podpisujący swe podpisy. Dyrekcji nie wolno bez zezwolenia Rady Nadzorczej: 1) nabywać, zbywać i obciążać nieruchomości, jak również zawierać umów tyczących się przebudowy nieruchomości, 2) udzielać, mimo posiadania koncesji gwarancji w jakiejkolwiekbądź formie: żyra na wekslach redyskontowanych w innych instytucjach finansowych, szczególnie w centralach finansowych i w bankach państwowych nie podlegają temu ograniczeniu, 3) wystawiać weksli własnych Spółdzielni (sola) i akceptować weksli trasowanych, 4) nabywać udziałów w innych przedsiębiorstwach i przystępować do innych Spółdzielni. Ze Spółdzielnią tą jako przejmującą połączyła się Kasa Stefczyka Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Dąbrowie. Rs. 826

Nr. akt I. RS. IV. 120. Dnia 11 stycznia 1943 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie w sprawie Spółdzielni Rolniczo-Spożywczej „Gospodarz" w Cierpiszu o wpisanie do rejestru spółdzielni zmiany statutu postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru IV. 120 następujące dane: Firma brzmi: „Gospodarz" Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpowiedzialnością udziałami w Cierpiszu. Odpowiedzialność członków zadeklarowanymi udziałami. II. Udział wynosi 15 zł- płatny w $^2/_3$ częściach zaraz, resztę do roku. III. Członek zarządu: Bronisław Bartman. Wykreślono Eugeniusza Trojniara. IV. ad c) rok obrachunkowy od 1 lipca do 30 czerwca. Data wpisu: 12 stycznia 1943. Rs. 827a

Nr. akt I. RS. I. 14. Dnia 19 stycznia 1943 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie w sprawie Składnicy Kółek Rolniczych Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Przeworsku o wpisanie do rejestru spółdzielni zmiany statutu postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni numer rejetru I. 14 następujące dane: I. Firma brzmi: Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Przeworsku z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba: Przeworsk. Członkowie odpowiadają zadeklarowanymi udziałami. II. Udział wynosi 50 zł. płatny w połowie zaraz, resztę w 2 równych ratach kwartalnych. III. Wykreśla się Stefana Turnaua jako członka zarządu. IV. Rok obrachunkowy od 1 lipca do 30 czerwca. Przyjęto zmianę statutu a to 31, 2, 6, 8, 22, 37 statutu. Data wpisu: 19 stycznia 1943 r. Rs. 827b

Sygn. I. RS. I. 79. Sąd Okręgowy w Rzeszowie w sprawie rejestrowej firmy Kasy Stefczyka Spółdzielni z nieograniczoną odpowiedzialnością w Sokołowie i Banku Gospodarczego Ziemi Sokołowskiej w Sokołowie, Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością postanawia: łączy się firmę Bank Gospodarczy Ziemi Sokołowskiej Spółdzielnię z ogr. odpow. w Sokołowie z firmą Kasą Stefczyka w Sokołowie, spółdzielnią z nieograniczoną odpowiedzialnością z tym, że spółdzielnią przejmującą jest Kasa Stefczyka w Sokołowie. Podstawą prawną połączenia do spółdzielni jest statut Kasy Stefczyka w Sokołowie. Wykreśla się z rejestru spółdzielnię Bank Gospodarczy Ziemi Sokołowskiej w Sokołowie jako złączoną z Kasą Stefczyka w Sokołowie. Rs. 828

I. RS. I. 191. Sąd Okręgowy, w Nowym Sączu, Wydział I. Dnia 14 stycznia 1943. W sprawie rejestrowej firmy Spółdzielnia Mleczarska w Jelnej z odp. udz. wyznacza się na dzień 19 lutego 1943, godz. 11, sala Nr. 122 II. p. rozprawę nad zamierzoną zmianą statutu co do odpowiedzialności dodatkowej członków, do której na zasadzie art. 73 ust. 3 ustawy o spółdzielniach wzywa się wszystkich wierzycieli, którzy mimo zgłoszenia się w terminie nie zostali zaspokojeni lub zabezpieczeni, by swe pretensje zgłosili względnie wnieśli sprzeciwy. Rs. 831

Rejestracja członków zarządu

Nr. akt I. RS. I. 84. Dnia 11 stycznia 1943 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy Kasy Stefczyka w Boguchwale o wpisanie do rejestru spółdzielni zmiany postanawia wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru I. 84. następujące dane: i. Członek zarządu: Piotr Opaliński. II. Wykreślono ks. Józefa Przybyłę. Data wpisu: 12 stycznia 1943. Rs. 813

Nr. akt. I. RV. 40. Dnia 28 listopada 1942 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy Spółdzielni Spożywców „Nadzieja" w Zaborowiu o wpisanie do rejestru spółdzielni zmiany zarządu, postanawia wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru V. 40. Członkowie zarządu: Władysław Ruszała, Władysław Kluska, Bronisław Ruszała. Wykreślono: Rudolfa Zimnego, Jana Szlachtę, Władysława Flagę. Data wpisu: 1 grudnia 1942 r. Rs. 819

II. RS. III. 355. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 4 listopada 1942 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość" w Tymowej z odpowiedzialnością udziałami, że ustąpił Wojciech Kwaśny, a w miejsce jego wybrany został Józef Pach i że zmarł Wojciech Kupiec zaś Józef Pach ustąpił, a w miejsce ich wybrani zostali Józefa Szpilówna i Józef Ruszaj. Rs. 825

II. RS. I. 190. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 29 maja 1942 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Spółdzielnia Mleczarska w Woli Wadowskiej z odpowiedzialnością udziałami, że postanowieniem Sądu z 9 maja 1941 r. rozwiązano Spółdzielnię i zarządzono jej likwidację i że likwidatorami ustanowiono Jana Starzyka i Franciszka Pietrasa. Rs. 825a

II. RS. III. 311. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 23 września 1942 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość" w Górkach z odpowiedzialnością udziałami, że ustąpił członek Zarządu Roman Adamczyk, a w miejsce jego wybrany został Józef Sołtys. Rs. 825b

II. RS. I. 160. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 4 listopada 1942 r. wpisano do rejestru Spółdzielni przy firmie Kasa Stefczyka Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Czarnej k/Sędziszowa, że zmarł członek Zarządu Stanisław Pipała, zaś Józef Sajdak ustąpił, a w miejsce ich wybrani zostali Stanisław Zawisza i Jan Goraj. Rs. 825c

Nr. akt. I. RS. IV. 63. Dnia 11 stycznia 1943 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy Spółdzielni Spożywców „Przyszłość" w Gniewczynie o wpisanie do rejestru spółdzielni zmian postanawia wpisać do rejestru spółdzielni numer rejestru IV. 63 następujące dane: Członek zarządu: Jan Sobala, wykreślono Franciszka Kulpę. Data wpisu: 12 stycznia 1943. Rs. 827

Rozwiązania i likwidacje spółdzielni

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Kielcach likwidator Mleczarni Spółdzielczej w Dobranowicach Spółdzielnia z ogr. odpow., poczta Pronowice, wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w terminie trzech miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia, pod adresem: Paweł Kołodziej, Klimontów poczta Proszowice. Sp. 792/Ogł. III

Decyzją Sądu Okręgowego w Tarnowie Wydział II. Handlowy z daty 11. VIII. 1942 r. została rozwiązana Spółdzielnia Mleczarska w Bobrowej z ograniczoną odpowiedzialnością. Likwidatorami zostali zamianowani Bronisław Harla, zamieszkały w Bobrowej i Wojciech Gil, zamieszkały w Woli Zyrakowskiej. Wymienieni likwidatorzy wzywają niniejszym wierzycieli do zgłoszenia swych roszczeń w terminie ustawowym. Sp. 797/Ogł. III

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Radomiu likwidator Kasy Stefczyka z odp. nieogr. w Dębowej Woli stosownie do wymagań art. 76 ust. 4 Ustawy o Spółdzielniach wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w terminie 3-ch miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia pod adresem: Ziętarski Jan, Ostrowiec Kielecki, Aleja 3-go Maja Nr. 13, biura Banku Spółdzielczego Przemysłowo-Rolnego. Sp. 798/Ogł. III

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Lublinie likwidator Spółdzielni Mleczarskiej „Panienka" w Niemienicach z odp. ogr. w likwidacji do art. 76 ustawy o spółdzielniach, wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w terminie trzech miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia, pod adresem: Dzik Paweł, Krasnystaw, ul. Policyjna 7. Sp. 799/Ogł. III

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Lublinie likwidator Spółdzielni Mleczarskiej z ogr. udz. w Zakręciu, stosownie do wymagań art. 76 ust. 4 ustawy o spółdzielniach, wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w ciągu 3 miesięcy pod adresem: Dzik Paweł, Krasnystaw, ul. Policyjna 7. Z uwagi na to, że księgi i dowody zaginęły w czasie działań wojennych, pretensje muszą być należycie udokumentowane. Sp. 816/Ogł. II

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Siedlcach Likwidator Spółdzielni pod firmą: Spółdzielnia Rolniczo-Spożywcza „Jutrzenka" w Górkach Bożych z odpowiedzialnością udziałami, stosownie do art. 76 ustawy o spółdzielniach wzywa wierzycieli do zgłoszenia swych roszczeń w terminie trzech miesięcy od daty ostatniego — trzeciego ogłoszenia, pod adresem: Siedlce, Piłsudskiego 64, Wiktor Zwierowicz. Sp. 820/Ogł. I

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Warszawie Likwidator Spółdzielni „Zrzeszenie Rzeczoznawców" Spółdzielni z o. o. w Warszawie, stosownie do wymagań art. 76 ust. 4 ustawy o Spółdzielniach, wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w terminie ustawowym pod adresem: Kazimierz Nowosielski, Warszawa, ul. Żurawia 7/42. Sp. 823/Ogł. I

II. RS. II. 265. Sąd Okręgowy w Tarnowie. Dnia 12 września 1942 r. wykreślono z rejestru Spółdzielni firmę Kasa Stefczyka Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Gwoździcu, z powodu połączenia się tej Spółdzielni z Kasą Stefczyka, Spółdzielnią z nieograniczoną odpowiedzialnością w Olszynach. Rs. 824

Zawiadomienia o walnych zgromadzeniach

Dnia 21 lutego 1943 o godz. 10 odbędzie się w lokalu Kasy Zaliczkowej w Sanoku, Rynek Nr. 9, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków Kasy Zaliczkowej w Sanoku z następującym porządkiem obrad: 1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania; 2) Odczytanie protokołu z rewizji Spółdzielni, listu porewizyjnego oraz wykazu zaleceń Związku Rewizyjnego w Krakowie; 3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu; 4. Uchwalenie oficjalnego przejścia Spółdzielni w stan likwidacji. W razie braku kompletu członków przewidzianego w § 38 statutu, odbędzie się o godz. 11 w tym samym lokalu i z tym samym porządkiem obrad powtórne zebranie, które może powziąć ważne uchwały bez względu na ilość członków. Sp. 821

Dnia 14 marca 1943 o godz. 10 odbędzie się w lokalu Kasy Zaliczkowej w Sanoku, Rynek Nr. 9 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków Kasy Zaliczkowej w Sanoku z następującym porządkiem obrad: 1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania; 2. Odczytanie protokołu z rewizji Spółdzielni, listu porewizyjnego oraz wykazu zaleceń Związku Rewizyjnego w Krakowie; 3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu; 4. Uchwalenie oficjalnego przejścia Spółdzielni w stan likwidacji. W razie braku kompletu członków przewidzianego w § 38 statutu, odbędzie się o godz. 11 w tym samym lokalu i z tym samym porządkiem obrad powtórne zebranie, które może powziąć ważne uchwały bez względu na ilość członków. Sp. 821a

Bilanse

Bilans i Rachunek strat i zysków Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej z odp. udziałami w Nowym Targu na dzień 30 czerwca 1942.

Aktywa: I. Majątek stały: 1. Budynki z gruntem służące przedsiębiorstwu zł. 281.884,26, 2. Maszyny, urządzenia maszynowe i tabor zł. 13.498,70, 3. Inny inwentarz przedsiębiorstwa zł. 27.233,25. II. Udziały własne zł. 20.071,—. III. Majątek płynny: 1. Dłużnicy z dostaw towarowych: a) Centrala gospodarcza złotych 18.401,12, b) inni zł. 143.586,60, razem zł. 161.983,72; 2. a) z zaliczek na towary zł. 187.118,79, b) różni dłużnicy zł. 190.191,61, razem zł. 377.310,40; 3. Towary własne: a) od rolników zł. 100.231,57, b) dla rolników zł. 2,461.084,23, razem zł. 2,561.315,80; 4. Lokaty w K. K. O. zł. 52.904,40; 5. Kasa zł. 65.195,41. IV. Sumy pozabilansowe: Należność z tytułu poręk. zł. 429.620,—, należność z tytułu udzielonych żyr zł. 201.000,—, suma zł. 3,561.396,94. Pasywa: I. Udziały członków zł. 163.101,34. II. Fundusz zasobowy zł. 193.569,17. III. Zobowiązania przybliżone zł. 170.879,92. IV. Równoważniki wartości: 1. Majątku stałego złotych 195.881,56, 2. Innych aktywów zł. 273.976,85, razem zł. 469.858,41. V. Wierzyciele z dostaw towarowych: 1. Centr. Gosp. zł. 983.566,02; 2. Inni zł. 434.931,85, razem 1,418.497,87; 3. Różni z zaliczek na towary zł. 83.999,62; 4. Inni wierzyciele zł. 534.471,18. VI. Akcepty zł. 150.000,—. VII. Długi bankowe — C. K. S. Kraków zł. 282.093,—. VIII. Sumy pozabilansowe: a) wierzyciele z tytułu poręk. złotych 429.620,—, b) wierzyciele z tytułu udzielonych żyr zł. 201.000,—. IX. Czysty zysk za I. półrocze 1942 zł. 94.926,43. Suma zł. 3,561.396,94.

Rachunek strat i zysków od 1 lutego do 30 czerwca 1942. Wydatki: 1. Koszty osobowe: a) płace i uposażenia zł. 400.789,59, b) świadczenia socjalne złotych 56.477,64, c) dobr. świadcz. na rzecz prac. zł. 6.582,94, razem zł. 463.850,17. 2. Koszty rzeczowe 255.096,90; 3. Podatki zł. 105.016,93; 4. Odsetki wypłacone zł. 64.846,94; 5. Prowizje itp. wypłacone zł. 550,— 6. Inne wydatki zwyczajne zł. 120.692,03; 7. Nadzwyczajne wydatki zł. 2.280,80; 8. Odpisy na majątku stałym zł. 112.312,54; 9. Przelewy: a) na zobow. przybl. zł. 61.720,—, b) na równoważ. wart. zł. 173.799,83, razem 235.519,83; 10. Czysty zysk za I. półrocze 1942 r. zł. 94.926,43. Suma 1,455.092,57. Dochody: 1. Zysk brutto: a) na towarach od rolników zł. 157.699,17, b) na towarach dla rolników zł. 853.958,18, c) na wyrobach własnych zł. 247.027,16, razem 1,258.684,51; 2. Dochody z przedsiębiorstw ubocznych zł. 20.946,78; 3. Odsetki pobrane zł. 805,37; 4. Prowizje itp. pobrane zł. 505,61; 5. Nadzwyczajne dochody zł. 174.150,30. Suma 1,455.092,57.

Sp. 801

Kierownik Wydawnictwa: Inż. roln. Dr. Florian Łorzyński, Krakau. Redaktor naczelny: Inż. roln. Dr. Florian Łorzyński, Krakau; Zastępca: Janusz Górski, Krakau. Odpowiedzialny za zagadnienia spółdzielcze: Jan Frąckowiak, Krakau. Kierownik działu ogłoszeń: Antoni Janecki, Krakau. Wydawnictwo: Wydawnictwo Rolnicze, Krakau, Glatzer Str. 48, Tel. 116-79 i 116-80. Druk ZKW, Krakau, Universitätsstr. 19a. Ważny cennik Nr. 1.